

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
ORGANAS LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ PARTIJOS AMERIKOJE.

PREKIUOJA:

metams ,, 2.00
 pusmečiui ,, 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
 Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILA. PA.

Nr. 8

Philadelphia, Pa. 1 Kovo (March) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Kapitalizmo tyranija.

MĖS tankiai skaitom kapitalistų laikraščiuose, girdim salionuose pasamdytų oratorių kalbas, girdim dvasiškus piemenius iš ambonų šaukiančius, kad:

Socijalizmas išnaikys dorą;

Socijalizmas atims žmogaus liuosybę;

Socijalizmas išardys šeimynišką gyvenimą;

Socijalizmas panaikys laisvą darbą ir pavergs darbininkus.

Socijalizmui primeta visokias nedorybes, o kapitalizmui pave. la rolę išganimo doros, laisvės, šeimyniško gyvenimo, religijos, žmoniškumo!

Paziūrėkim nors tik į vieną kapitalizmo, to lenktynių paukščio plunksną; pamatykim, ką kapitalizmas daro išganimui darbininkų kliasos. Paimkim pavyzdžiui tik vieną Amerikos valstiją – Vakarinės Virginijos. Štai ką rašo patįs kapitalistų laikraščiai. «St. Louis Star-Cronicle» štai ką praneša:

Vakarinės Virginijos turtai, sukrauti iš stambiausios čio-

nykštės pramonės (kasyklų), kaštuoja baisiai daug žmogaus gyvasčių. Tie kaštai nustešina ir prislėgia. Sziuose metuose, nuo pradžios sausio mėnesio, – bėgy laiko nepilnų dviejų mėnesių, – Vakarinės Virginijos anglių kasyklose negyvai užmušė 124 žmones, Apie kitatiek amžinai sužeidė, teip kad tųjų šeimynos vistiek duonpelių jau nebeturės. Juos užmuša kupetomis, po 12, 25, 87 ir tt. Iš tikro, kiek užmuša, nė nebesuskaitoma. Štai eilė didesniųjų, Vak. Virginijos nelaimingų priepuolių šiuose metuose: Sausio 26 – plyšimas gazų «Pennsylvania Coal Co.» kasyklėse, Lawrence. Užmušė dvyliką. Sausio 29 – plyšimas gazų «Stuart Colliery Co.» kasyklėse, Stuarte. Užmušė aštuones dešimtis septynis. Vasario 4 – plyšimas gazų «Thomas Drift» kasyklėse, Thomase. Užmušė dvidešimt penkis. Viso užmuštų, kiek pagarsinta, 124. Tečiaus kasyklų inspektorius Paul, sako, kad apie 30 darbininkų jau pirmiaus rasta po išgriuvusioms akmeninėms lubomis. Tokius atsitikimus apskelbia pavieniui, lyg nenoromis. Vargiai net ir apskelbia tokius atsitikimus, kur užmuša tik

keletą, o ne kelioliką, arba keles dešimtis. Didelė dauguma kasyklinių aukų tampa palaidotos visai be visuomenės žinios.

Stuart kasyklėse nelaimė atsitiko tiesiog dėl nepriežiuros. Kaltę meta ant 61 metų amžiaus senuko, negro Dick Lee. Toje kasyklėje buvo valstijos uždrausta dirbt daugiau, kaip 20 žmonių. Bet kasyklės savininkai leido kasdien į tą urvą po 100 ir daugiau žmonių. Prižiūrėtojai žinojo, kad kasyklė tankiai priruksta pilnai gazų ir dulkių. Minėtas senukas įėjo kasyklėn kaip tik tokiaime laike. Jis pritaisė, sugrubusiais nagais, perdaug didelį parako šuvį (atskėlimui anglies), ir tas šuvis umai užkurė visą kasyklę ir išgriovė ją. Žinoma, Lee pirmiausias pražuvo. Jis buvo viens iš lavonų sudraskytų į skiautes. Tuli iš šitų 87 lavonų — vyrų ir vaikų, da ir dabar tebeguli neiškasti užgriuvusioje kasykloje. Negali nieks daeit, nes oro trauktuvai išgriauti. Penkiolika darbininkų tik ką prieš eksploziją buvo išsikėlę iš gilumų kasyklos. Tie dabar dieną ir naktį pakaitomis dirba, kasa ir rausiasi prie savo nelaimingų draugų lavonų. Našlės ir be tėvų likę kudikiai da tebesiubuoja apie bendrovės biurą, laukdami žinios apie savo brangias ypatas.

Sztai kiek Vak. Virginijoje kapitalizmas daro darbininkams gero: bėgy septynių savaičių, trijuose priepuoliuose užmušta 124; pavieniais žuvo apie 30; metuose 1906 užmušta kasyklėse daugiau negu 250; bėgy paskutinių šešių metų užmuštų ir sužeistų skaičius siekia į 2.600. Negyvai užmušta per paskutinį dešimtmetį 1.275!

Kodėl Vak. Virginija yra valstija baisių nelaimių?

Sztai kodėl. Kapitalistų bendrovės neklauso ir nepildo valstijos įstatymų, liepiarčių gerai prižiūrėt kasykles; inspektoriai nieko nežiuri, kaip tik į savo algas; pagaliaus nėra nė gerų kasyklėms įstatymų; prižiūrėtojai pastatyti visuomet iš nemokėtų ir neatsargių pastumdėlių; ant galo — dėlto, kad kasyklėse žmogaus gyvastis yra laikoma už nieką.

Čionai yra 740 kasyklių, iš kurių tiktai vieną trečią dalį per metus peržiuri inspekcija. Pagerinimui kasyklėse prietaisų valstija išleidžia per metus vos 15.000 dol.

Gyvenimas anglekasių apverktinas. Maži mokesčiai, ilgos valandos, persekiojimai už prigulėjimą prie darbininkų sąjungų, represijos pasikalbėjimų apie pagerinimą savo sąlygų. Tėvai yra priversti varyt savo mažus kudikius į kasykles. Darbininkai priversti gyvent bendrovių namuose, rendavot nuo bendrovių rakandus ir pirkt visus valgomuosius daiktus iš bendrovių sąkrovų.

Prie to viso — akise stovi staigi, baisi mirtis!

Aplinkui stovi apgriuvę kalvos, ten ilsisi daug-daug užgriuvėlių, ten stovi nežinomi, užmiršti kapinytai. Szimtai našlių ir našlaičių velka gedulingą skurdą.

Tokia tai yra jų kapitalistiškoji dora, kapitalizmo laisvė, kapitalizmo religija, kapitalizmo žmoniškumas!

Socijalizmo laikuose žmogaus gyvastis bus laikoma už brangiausį daiktą ant svieto. Nebus aukaujamos šimtais gyvastys naudai ir pelniui auksinio dievaičio. Nebus tranų ir dykunų, besivoliojančių pertekliuose, lėšomis proletarijato aukų Vakariniėje Virginijoje ir kitose kasyklių srytise. [«L a b o r».

IŠ SOCIJALIZMO ISTORIJOS.

PRANCUZIJOS SOCIJALIZMAS METUOSE 1848.

(TAŠA).

KLAUSIMĄ sušelpimo arba apdovanojimo talentų (gabių žmonių) ir apmokėjimo darbo, Liudas Blanc pastato labai aukštai. «Genijai, — jis sako, — sutveria sau garbingą viešpatystę, ne aukštumu duoklės nuo draugijos, bet didumu nuopelnų padarytų draugijai». Tie žodžiai reiškia ne paprastą iškalbos žiedelį, bet pamatinį akmenį jo skelbiamųjų sąjungų. Anot jo, draugija nors ir norėtų apmokėt darbus gabių žmonių, ji niekadoto negalėtų padaryt; pavyzdin, kuom gali žmonija atmokėt Newton'ui, atradusiam prigimties taisykles, per kurias valdosi visi svietai? Newton'ui stambiausi už tą užmokestis yra pagarba ir pasigėrėjimas savo atidengimais kurie atnešė naudą visai žmonijai. Ir todėl, genijus draugija turi gerai apmokėt ir duot lėšas jų išsiplėtojimui, mokslui, etc.

Taigi, Liudas Blanc skelbia žmonijoje nelygius laipsnius, kurie turi gaut pagal savo nuopelnus tam tikrą, tinkamą atlyginimą; tokias pažvalgas jis įleido į ankstyvesnes laidas savo raštų, bet tuomet jis lyg neva derėjosi su tebesančia draugija, ir tos jo pažvalgos buvo lyg laikynos išlygos. Bet metuose 1848, kuomet jo pažvalgos pirmą sykį igijo viešą istorišką svarbą, jis viršui minėtasias sąlygas atšaukė. Jis rašo: — «Kadaigi dabar mokslas yra falšyvas ir draugija nuo pat jaunystės tampa pripučiamą kreivų samprotavimų, todėl pakol kas sunku yra atrast kitoniški, prie talento arba darbo, patraukimai, kaip tik aukštesnės algos, bet naujam surėdyme algos turės būt lygios nes žmonių idėjos ir pobūdis tuos laikuos, bus viškai persimainęs, per naują, kiltą ir teisingą mokslą.»*) Pavieni kapitalistai bus užkviesti vienytis prie sąjungų, kur gaus už savo kapitalus, pagal naujas taisykles, nuošimčius; bet, pasididindant tokiam kolektyviškam (kuopinam) kapitalui, individuališkams (pavieniams) kapitalistams kelias pramonėj siaurisis ir siaurisis. Tokiu būdu, kapitalo tyranija gaus mirtiną smūgį.

Revoliucija metų 1848 buvo svarbus laipsnis išsiplėtojime demokratijos. Senovėje ir dar viduriniuose amžiuose, demokratija visuomet buvo jungiama su gyvenimu miestuose; ištikrųjų teip ir išrodė, nes tik miesčionis tegalėdavo sueit į kuopas, kalbėt jose ir balsuot apie miesto reikalus. Naujoji gi demokratija išsiplėtė jau ir po valstijų plotus; teisybė, negali visi piliečiai susirinkt į valstybės pilį ir ten rodavytis bei balsuot; bet užtai renka savo atstovus, įsako jiems savo reikalavimus, ir igaliavę, siunčia juos į sostapiles. Iš to matosi, kaip svarbi liaudėi politiška laisvė. Naujosios demokratijos evoliucija perėjo ilgas laimėjimų eiles, prasidėjus ankstybojam augini Anglijos parlamento, ir besitęsiant kovai vokiečių su išpanais, Anglijos revoliucijoms (1642 ir 1688 mm.), Amerikos revoliucijai 1776, ir prancūzų revoliucijai 1789. Ankstyvesnės kovos nedaug da gero minioms atnešė. Bet nuo metų 1848, — jau ant galų galo iškilo ant istoriškos dirvos ir darbininkų klasa.

Revoliucijiniai sumišimai metų 1848 pakrutino visą Vakarinę ir Vidurinę Europą. Tai buvo kilimas liaudies prieš pasenėjusias valdžių formas ir įstaigas; prieš Vienos sądorą, kurioje valdonai išsidalino Europą sulyg parankumo jų giminyntei, dinastijoms ir šeimynoms; kilo liaudė prieš sauales valdžių, kurios visai nebeprisė ant savo valdinių noro ir reikalų.

Prancūzijoje gi, krašte apie kurį mes čionais tamtiksliai šneka-me, tenai revoliucijos buvo — sukilimai žmonių prieš atstovinę, su labai siauromis laisvėmis monarkiją. Iš pradžių tie sukilimai labai

*) „Organisation du travail“ p. 103.

menkai buvo organizuoti, ir niekas nemislijo apie tokias rūšias jų pasekmes; net tie paskiaus stebėjosi, kurie tuos sukilimus įvykdė. Vienok jie (sukilimai) atsižymėjo pasaulio progresa dideliais žingsniais, kadangi jie atgabeno milžiniškas pasekmes — iškovojo tokiam dideliame kraštui, visotino balsavimo magistratūrą, ir priverstė valdžią pripažinti darbininkų reikalus pirmiausių dalyku valstybėje.

Prancūzijos revoliucijoje metų 1848, Liudas Blanc buvo vyriausiu veikėju; jis kaip vadovavo tuolaikinę darbininkų revoliucijinę partiją, kurią šėdien galėtum pavadinti socialdemokratija. Turėdamas įtaką ant darbininkų klasių ir nuo jos užuojausmę, kaip apgynėjas ir išreiškėjas darbininkų klasių jausmų ir troškinų, jis pateko į Įsteigiamąją Valdybą. Tėnai jį parėmė kiti, panašios mislies atstovai ir vienas darbininkas-atstovas; tokia darbininkų spēka Įsteigiamajoje Valdyboj, jau gana buvo įstabus atsitikimas naujoj istorijoj. Bet, nors aplinkybės darbininkų atstovijai buvo ir prielankios, tečiaus Blancs mažai ką teistengė padaryt. Negalima pasakyt, kad tuolaikinė valdžia teisingai būtų elgusisi ir saužiniškai jo patarimams prijautusi; dabar da tik buvo prasidėjusi gimt buržujinė tvarka ir jos sukytėbės. Tiek pažymėtinas jo buvojimas Įsteigiamajoje Valdyboj, kad jis buvo pirmiausias darbininkų klasių ir naujojo judėjimo atstovas; bet pilno darbininkų atbudimo laikas da nebuvo atėjęs.

Minėjome aukščiau apie Liudo Blank sumanytasias draugijines darbavietes; valdžia neva tam pritarė ir įsteigė tuose pat metuose bandomasias tautiškas darbavietes. Bet vėliaus sutverta tamtiksliai Tyrinėjimų Komisija ir «Tautiškujų darbaviečių istorija», — parašyta minėtos komisijos direktoriams, Emilio Thomas, — aiškiai parodo, kad valdžios ikurtosios «tautiškos darbavietės», buvo patyčių darbas, kad apjuodint Liudo Blanc sumanimus, parodyt; būk jie — netikę. Į «tautiškąsias darbavietes» valdžios agentai tyčia rankiojo sužlugusįjį proletarijata, išmestą iš darbo laike revoliucijinių audrų; rinko nuo gatvių valkatas, fiziškus išgverėlius ir tinginius, ir statė juos tyčia prie neproduktyviškojo (nenaudingo) darbo; tuomtarpu reikia žinot, jog Liudas Blanc kalbėjo savo sumanimuose tik apie produktyviškąjį darbą, ir tie žmonės, kuriuos jis kvietė į savo sąjungas (draugijines darbavietes), turėjo būt blaivūs ir darbštūs. Suprantama, teipgi, kad jo priešai tikėjosi iš tokio proletarinio šlamšto, — surinkto į teip vadinamąsias savo «tautiškas darbavietes», — lengviau pasinaudot tokiaime atsitikime, jeigu kartais prisieitų kovot su socialistų partija.

Teisybė, valdžia sako davusi pašalpą kelioms privatiškoms sąjungoms, kurios buvo susitvėrę sulyg nurodimų Liudo Blank. Tečiaus didesnę dalį tos mažytės sumos (duota vos £ 120.000) valdžia vėl sunaudojusi visai kam kitam, negu ji buvo paskyrusi. Iš viso to matėsi, kad valdžia nenorėjo tam judėjimui pasisekimo. Beto, sekančiuose po revoliucijos mėnesiuose, atėjo perijodas išdarbysčių sustojimo ir nupuolimo pramonės; apie jokio sumanimo, jokios pramonės pasekingumą, — ar tai būtų buvę ant naujų pamatų, ar ant senų statoma, — negalima buvo tikėtis. Ir tai vienok, nežiūrīt į Liudo Blanc priešų skerspainiavimus, nežiūrīt į valdžios jo sumanimų neprielankumus, nežiūrīt į blogas aplinkybes, — keletas tokių sąjungų labai dailiai klezdėjo. Tas paliūdija, kad Liudo Blanc sumanimai buvo išmintingi. Pažvelgus į tų visų dalykų istoriją, prisimena teisingas sušukimas Lassalle'o: «Europos galybė — melagystėje».*) Ilgai-ilgai da įvairūs raštinkai šmeižė «draugijines darbavietes», ne labai sielodamies apie tą, jog mindžioja faktus.

Kaip vienas iš vadovų liaudies, tame kėbliame kryžių laike, Liudas Blanc neturėjo ganėtinai ypatingų spēkų nė patvarios įtekės politikoje; ir dėlto tai jam ir nepasivedė įvykīt jo kilti sumanimai. Jis buvo lipšnus, padorus ir iškalbus entuzijastas, bet stokavo jame kritiškojo svarumo, su kurio pagalba būtų galėjęs ap-

3 mest savo žvilgiu draugiją ant platesnių laukų ir valdyt žmones ant platesnės papėdės. Luxemburge «Darbininkų Konferencija», kurioje jis buvo išrinktas pirmsėdžiu, teipgi atsibuvo su tokioms pasekmėmis, kokių norėjo jo priešai; tai yra jokių rimtų pasekmių nebuvo.

Gegužio mėnesy suvažiavęs Prancūzijos Seimas, pirmą sykį išrinktas visuotinu balsavimu, parodė, kad Prancūzijos ūkininkai ir minios liaudėje, nesutinka su darbininkais Paryžiuje ir kituose išdarbysčių centruose. Seimas nepagyrė socialdemokratų veiklumo Įsteigiamajoje Valdyboj. Tautiškosias darbavietes uždarė, ir Paryžiaus proletarijatas sukilo į ginkluotą maištą, kurį nuožmiai sutrėmė Cavaignac kruvinose dienose birželio. Neatsako už tą maištą Liudas Blanc; tą sukilimą socialistišku galima būtų pavadīt jei bent dėlto, kad jame dalyvavo daugiausiai proletarijatas, — toji klasia, kuri neša pasauliui socializma.

(Toliaus bus).

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA ANTRA.

3. Mokslingasis socializmas.

(TAŠA).

GERBIAMIEJIE draugai! Pirmutinėje lekcijoje mes apsipazinome su tuom, kaip iš utopiškų pažvalgų išsiplėtojo mokslingasis socializmas. Kas tai yra mokslingasis socializmas? — Aprašę jo plėtojimąsi pirmutinėje lekcijoje, mes dabar galime teip apie jį pasakyt: *šios galdynės socializmas yra tai moksliškos pažvalgos apie draugijos pamatus, surėdimą ir jos išsivystimą.* Bet iš ko tat šėdieninė draugija susideda ir kokie josios pamatai? Idant atsakyt ant šito klausimo, mes turime tą padaryt ekonomiškame moksle, ką padarė Kants astronomijoje, Darvins prigimties moksle ir Hegel — žmonijos istorijoje: mes privalome mest žvilgį į išsiplėtojimo istoriją. Mūsų priešai, užsipuldinėdami ant socialdemokratijos, tankiai šiaip privadžioja: «juokingas daiktas norėt, kad viskas įeitų lygybėn: nuo susitvėrimo svieta, visuomet buvo biednieji ir turčiai; teip bus ir visados!» Bet jeigu mes sąmoningai pasižiūrėsim į seniausią žmonijos istoriją, atrasim, kad buvo kadaisiai tokia galdynė, kuomet nebuvo turčių nė vargdienių; mes atrasim, teip vadinamąjį, senovinį komunizma, bendrą žmonių nuosavybę. Teisybė, toks komunizmas galėjo egzistuoti dėlto, kad tuose laikuose labai silpnai buvo išplėtos išdarbystės, ir kad pati draugija labai mažai visko tereikalavo; užsiganėdino tais trupučiais, kuriuos, krūvelės žmonių bendrai pasidirbdavo. Bet ilgai, kaip tik pradėjo žmonės daugiau visko ant svieta padaryt, gimė vis naujesni išmislijimai ir išradimai, — tai senovinis komunizmas, suprantama, turėjo pranykt, ir pamažu jo vietą užėmė privatiška turtų nuosavybė. Kaip matote, privatiška nuosavybė ne nuo amžių ant svieta buvo, — ji atsirado tam tikrame, žmonijos istorijos laike.

Teip, pavyzdin, buvo kadaisiai dabartinėje Vokietijoje tokia galdynė, kurioje visi draugijos sąnariai turėjo vieną bendrą turtą — bendras ganyklas. Žemdirbystė tada da nebuvo išsiplėtojusi; visos tos galdynės išdarbystė buvo — auklēt ir ganyt gyvulius ant bendrų išganų. Bet vėliaus, pradėjo žemdirbystė plėtotis, atėjo tūliems į galvą užsiimt nuolatam ir nuoseklum išdirbimu žemės. Prasidėjus tokiam darbui, pasirodė, kad ne visi vienodai gali ir turi sumanumą žemę išdirbt. Ne vienodas žmonių buvo darbštumas ir prisirišimas prie to darbo. Ir, ot čionai vikresniejie sau pasisavinō dide-

*) Lassalle „Die franzoesischen National werkstaetten von 1848“.

lius žemės plotus, nes jie mylėjo ją išdirbt ir permatė, kad iš to bus ateity didelė nauda; menčiau paisantieji apie žemę, lengviai leido žemę darbščiesiems pasisavint. Štai ir pradėjo rasti privatiška žemes, ir abelnai turto, nuosavybė.

Aišku, kad turėjo ateit tokie laikai, kuomet tas ar kitas žmogus išsilavęs, išsimiklįs ir prisitaikys prie kokio nors tamtikro darbo. Teip ir buvo; ir katras kokiame darbe greičiau išsilavino, tuom darbu ir užsiėmė. Bet, suprantama, jog jo darbas nebe jam vienam buvo reikalingas. Užgimė gadyne, kurioje žmonės pasidalino darbus; ir kiekvienas žmogus daugiau savo darbo pradėjo padaryt, negu jam reikia, — tai yra, daugiau jis padarė daiktų, negu jis gali sunaudot. Kur tat jis dės tą liekumą? Labai suprantama, kad žmogus tą savo liekumą noriai sutiko kam nors perleist ir gaut «mainomis» koki kitą daiktą, tokį kokio jam būtinai reikėjo, o jis pats negalėjo padaryt. Nuo to laiko prasidėjo naujas isdarbysčių ir apsimainimų pavidalas, — toks pavidalas, kurs rėmėsi ant mainų; toks isdarbysčių pavidalas pavirto į isdarbystę prekių (tavorų), t.y. tokių daiktų, kurie turi kokią nors vertę ir kuriuos galima apmainyt ant kitų, turinčių vertybę daiktų. Dabar aišku, jog tas žmogus, kuris išdirba kokius nors daiktus, ir jis turi po savo valdžia tuos daiktus, tai jis negali suteikt visiems pakaktinai šitų daiktų. Štai dėlko mes viduriniuose amžiuose, tai yra tokių isdarbysčių gadyneje, randame įvairias įstatymiškas isdarbysčių įstaigas, varžymus mūgės (turgavietės), siaurimus isdarbystės tiesų, padavadijimus prigulėt prie kokio nors amatninkų cecho (unijos) ir tt. Viskas tas liūdija faktą, jog vienas žmogus tegali padaryt tiktai tam tikrą, nedidelę kiekybę daiktų; todėl sulyg nedidelės kiekybės padaromų daiktų, reikėjo, kad tiktai tolygus būtų ant jų ir pareikalavimas.

Bet šitoks isdarbysčių pavidalas negalėjo pasilikti amžinai. Gali vidurinių šimtmečių tapo atrastos kitos dalis svieto, ir su tuom reikalavimai įvairių prekių milžiniškai pašoko. Tokia maža isdarbystė, pats per savę suprantama, nebegalėjo užganėdīt tokių milžiniškų pareikalavimų ant prekių. Teip išbujojęs prekių pareikalavimas stūmė išdirbėjus prie pagausinimo isdarbysčių, gimė, teip vadinamoji, masyviška isdarbystė. Tas buvo maždaug teip: koks nors žmogus, turintis ganėtinai pinigų ir priemanns isdarbysčių vedime, prikabino porą-kitą amatninkų, — kurie ir patį kadaisiai buvo tokiais pat išdirbėjais, — pasodino juos vienoje dirbtuvėje ir jie pradėjo dirbt jam prekius [tavorus] masomis [didelėms kiekybėms], Jis pristatė jiems medegą (materijalą), mokėjo jiems tam tikrą atlyginimą už triūsą, bet už tai visus darbo vaisius pasiimdavo sau. Tokiu būdu, kaip ir visai nepatėmytai, čionai įvyko didelė ekonomiška revoliucija. Mes jau aukščiau kalbėjome, kad pirmiaus prekių išdirbėjas buvo vienkart savininku medegos ir padarytųjų prekių; kurpius, darantis viduramžiuose čebatus, buvo jų savininku ir galėjo su jais daryt, kaip jam patiko. Dabar dalykų stovis persikeitė: kurpius, siuvantis čebatus, privalėjo juos atiduot tam žmogui, kurs sugebėjo įtaisyt darbavietę, pasodīt joje dvidešimtis-trisdešimtis žmonių ir priverst juos, kad jam dirbtų. Čia įvyko atšalinimas isdarbystės vaisių nuo išdirbėjų. Dar ir kita permaina įvyko: šitose darbavietėse jau ne kiekvienas sau dirbo atskirai, bet dirbami buvo daiktai išvien, bendromis spėkomis; prie to kiekvienas turėjo padaryt tam tikrą dalį prekių, — padalinimas darbo jau tapo perkeltas ant atskirų daiktų. Kada isdarbystės procesas užsibaigė, — pavyz. kada čebatai jau buvo gatavi, negalima buvo sakyt: «šitnos čebatus padirbo tas ir tas», bet reikėjo sakyt: «tie ir tie padirbo čebatus»: daiktai stojosi triuso vaisium daugelio ypatų, — vaisiumi bendro darbo. Tame momente, kuomet buvo įtaisyta pirma tokia darbavietė, — kurion įstojo keletas žmonių kitam dirbt, — tuomet pasirodė ant istorijos scenos pirmasis kapitalistas ir užgimė kapitalistiško isdarbysčių būdo gadyne. Tokio isdarbysčių būdo ženklai apsiereiškia ne kame kitame, kaip tik tame, jog isdarbystės vaisiai tampa atšalinti nuo išdirbėjo arba išdirbėjų

(darbininkų).

Vienok atsiradimui kapitalistiško isdarbysčių būdo, reikalinga buvo čielia eilė dar tam tikrų sąlygų. Pirmiausiai tam reikalingi pinigai. Kas nori įsikurt tokią darbavietę, jam reikia tokiai pramonei pinigų: reikia pastatymui namo, pripirkimui medegos, išmokėt pirmą sykį darbininkams ir tt. (visi tie pinigai jam pasiklaus sugriš, nes jam juk apmokės pirkdami nuo jo daiktus). Kokiū būdu atsirado tie stambūs kapitalai, kuriuos mes atrandame gale vidurinių šimtmečių Europoje? Mūsų draugijos pilioriai pasakoja mums, jog šitos milžiniškos sumos pinigų buvę įgytos «įstatymiškais keliais». Apie tą patį kalba, žinomoje savo enciklikoje į darbininkus, ir popiežius Levas XIII. Prisistebėję arčiaus, mes vienok matome, kad šitas «pirmutinis sutaupymas» kapitalo, kaip vadina Marks, įvyko ne visiškai įstatymiškais keliais; pirmutinis kapitalas tapo įgytas jurių karėmis, — kurios niekas kitas buvo, kaip juriniai plėšikavimai — kontrabandomis, kyšiais, apiplėšimais ant vieškelių ir tt.

(Toliaus bus).

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Pietine Amerika. Keleiviai iš centralinės Amerikos pranašauja rūščius, tarpe tėnykščių respublikų nuotikius. Nicaraguos prezidentas Zelaya organizuoja centralinės Amerikos tautų sąjungą; toji sąjunga, jei kokia, sumislys išgint visus Šiaurinės Amerikos kapitalistus. Gali kilt baisi karė, nes Teodoras I-sis greitai gabentų ten savo armijas.

Ruminija. Bucharešto ir visos valstybės aristokratija dideliame subruzdime: karalius Karolis sergąs neišgydoma liga; kasdien laukia nutuštėjimas sosto. Kadagi karalius vaikų neturi, tai kila klausimas, kas bus ipėdiniu? Tečiaus nėra vilties, jog koks proletaras tą vietą įgys...

Rusija. Iš 23 gubernijų pasmerktų badui, baisesnės sąlygos Kazaniaus, Samaros ir Ufos. Badligės ir šalčiai naikina gyventojus masomis. Labiausiai krinta aukomis tos nelaimės kūdikiai. Mokyklos paverstos į ligonbučius ir beprotnamius. Valdžia neprileidžia pašalinės pagablos, nes, girdi, su tuom einanti ir revoliucijinė propaganda! Viename kaime išliejo policija sriubą ant ulybės ir konfiskavo duoną iš baduolių rankos. Kitur areštuoja daktarus ir gailestingusias seseris.

Odesos juodašimčiai iškėlė naujas skerdynes. Organizuotos ir valdžios užtvirtintos gaujos, — vardu «Tikrųjų rūsų sąjunga», «Tautiečių Lyga», — 21 vasar. išgriovė į sąkrovos, restauracijas ir darbavietes, ypač žydams prigulinėias, ir ėmė plėst ir mušt iš visų pusių. Žydu vaikai ir studentai buvo šaudomi ant gatvių. Policija žiūrėjo ir juokėsi. Gubernatorius Kaulbars važinėjo gatvėmis ir smogėjosi kruvinu reginiu.

Baku, ant Kaukazo, revoliucijonieriai susimušė su policija; toje kovoje krito policistas ir trys revoliucijonieriai.

Havai. Amerikos valdžia prisakė čionykščiam gubernatoriui Carter, kad įsakyt garlaivių bendrovėms, jog nebepriimtų ant laivų japoniečių, kurie čionai keliauja. Paskala, būk japoniečiai čionai plūsta keltų maišto, Amerikos kapitalistams da vis neduoda ramiai miegot.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Prancūzijos «Vyriausi Darbo Federacija» paskyrė 1-mą birže-

lio, kaip dieną visuotino Prancūzijos išdarbysčių streiko, jėigu iki tos dienos nebus įstatymiškai pripažinta 8-ių valandų darbo diena. — Tegyvuoja prancūzų uarsus proletaras!

* * *

Anglijos aristokratijoje pradeda rasti išdavikai: grapienė Warwick, senei jau atsižymėjusi socializmo agitacija ir darbais labai darbininkų kliaosas, dabar gavo sau kitą draugę — grapienę Sutherland. — Tokie socializmo pionieriai yra labai geistini, nes: 1) gali darbininkų judėjimą pašelpti materiališkai, 2) bado akis kitiems didžturčiams, kurie akis užpylę auksu nemato proletarų skurdo.

* * *

Pietinės Amerikos respublikų socialistai neatsilieka nuo senojo svieto socialdemokratijos. Bolivijoje tveriasi drūta organizacija, kuri sušaukia ant 1 geguž. didelį kongresą, su tikslu sujungt visas darbo sąjungas į viena vyriausią darbo federaciją.

PILIEČIAI!*)

PAGALIOS jau išsiaiškino galūtinai, kad antroji dūma bus vistik sušaukta. Dabar jau yra apgarsinta, kad rinkimai turi prasidēt ne anksčiau 12-os sausio mėn. dienos. Taigi rinkimų laikas jau čia-pat. Reikia todėl kiekvienam, turinčiam balsą, rimtai pagalvoti apie tai, ką rinkti į dūmą, nes nuo to, kas bus išrinktas į ją, priklausys vistik daug — priklausys nuoseklumas kovos su didžiausiu mūsų neprieteliu, caro valdžia.

Išrinktieji į dūmą turi būt širdingiausiai nuskriaustųjų žmonių apginėjais ir todėl didžiausiai priešais dabartinės valdžios, kuri tiek jau laiko gērė ir geria tų žmonių prakaitą ir kraują. Išrinktieji į dūmą turi narsiausiai stovēt prieš caro valdžią iki galui, iki tol, kol patįs žmonės be jokių išikišimų caro ir jo činounikų negalēs spręst apie visus savo reikalus. Išrinktieji todėl turi pirmiausia stengties, kad iš dūmos, kuri dabar neturi jokių tiesų, būtų padaryta dūma, turinti pilnas tiesas, kad dūma taptų ne caro valdžios uždangalu, bet tokia įstaiga, kuri pati leistų įstatymus be jokių pašalinių žmonių patvirtinimų. Tik tiesota dūma, tik teisingu keliu išrinktieji atstovai tegalēs teisingai rūpinties žmonių reikalais ir tik tuomet žmonės galēs įgyti sau žemę ir laisvę. Žemė ir laisvė — dalykai, be kurių nebegalima gyventi — negalimas daiktas įgyti, kol nėra tikros žmonių atstovybės, kol tebegyvuoja caro valdžia. Išrinktieji į dūmą turi todėl rūpinties, kad sustiprētų tos jėgos, kurios nuvers tą valdžią, turi šaukti prie susipratimo caro valdžios nuskriaustuosius žmones ir karūmenę, kad jie pamatytų pagalios didžiausį savo priešą ir susitelkę sunaikintų jį, — tik sunaikinus jį, tegalima įkurti žmonišką gyvenimą.

Kokie gi dabar žmonės, kokie jų sluogsniai, kokios partijos galētų daryti dūmoje tokį darbą?

Be abejonės, tik tie, kuriems daugiausiai rūpi nuskriaustųjų žmonių reikalai, tik tie, kurie tuos reikalus kuogeriausiai supranta. — Kam gi dabar nuskriaustųjų reikalai daugiausia rūpi ir kas gi juos geriausiai supranta? Bene dvarponiai ir jų partija? Žinoma, ne! Jiems rūpi savo reikalai, savo kišenės. Jie niekuomet nėjo ir neis po nuskriaustųjų pusei ir ne kovos su caro valdžia. Jie su jų ligšiol buvo geri bičiuliai ir toliaus be abejonės tokie-pat paliks. Jų tat rinkti jokiū būdu negalima, kad ir jie kažin-kaip prie mūsų

meilintūsi.

O gal kunigai gerai supranta žmonių reikalus, gal jie drąsiai kovos su caro valdžia? Ne ir ne! Jie toli nuo nuskriaustųjų žmonių reikalų ir už tuos reikalus jie nėkuomet nekovo! Kunigų dalykas — tai tikėjimas ir apie jį teprivalo jie kalbėti, o dūma juk tai ne vieta tikėjimo ginčams, — ten turi būt kalbama ne apie tai, koks tikėjimas geresnis, bet apie žemę, apie laisvę, apie dūmą, apie geresnį gyvenimą ir apie tai, kaip tą viską įgyti. O kaip kunigai stovi už žemę, už laisvę, už visus svarbiausius žmonių reikalavimus, mes jau žinome iš jų darbų pirmojoj dūmoj: jie ten nereikalavo žmonėms nė žemės, nė laisvės, ir, eidami sykiu su dvarponiais ir didžturčiais, buvo nuskriaustųjų žmonių pardavikais.

Dėl tų-pat priežasčių jie nebuvo ir nėkuomet nemano būt aršiais dabartinės valdžios priešais. O todėl jie visai netinka rinkti į dūmą atstovais.

Rinkti į dūmą reikalinga tik tuos, kurie visuomet rūpinos ir tebesirūpina vien tik nuskriaustųjų žmonių reikalais, kurie vien apie tai tik temano ir kurie turi ant savo vėliavos išsirašę šauksmą: «šalin caro valdžia!». Tokie žmonės yra vien tik socialdemokratai. Jie tik vieni buvo visą laiką nuosekliausiai ir narsiausiai kovotojais su caro valdžia, jie vieni daugiausiai prityrę toj kovoj ir todėl geriausiai ves tą kovą, kol neįsikurs pasaulėje lygybė, brolybė, gerovė ir laimė.

Tat socialdemokratus tiktai rinkite į dūmą! Už socialdemokratų partijų kandidatus tiktai paduokite savo balsus! Jų šauksmai yra:

Lai gyvuoja įsteigiamas seimas!

Teprasmenga caro valdžia!

Žemės ir laisvės žmonėms!

Lai gyvuoja socializmas!

Lietuvos Socialdemokratų Partijos,
Šiaulių apskrificio Komitetas.

Kaizeris Vilius, Ruzvelt ir kapitalistas — trynučiai broliai, ne vieno kraujo, ne vienos tautos, nė tikybos bet vienos dvasios, — tarptautiškame chore traukia: Rublis «turi tris sūnus, — stiprius kaip pats perkūnus, — suvadinęs žad' į karą vesti». [Meliodija «tautiškose dainose»].

*) Lapelis išplatintas Lietuvoje.

Ilgesis.

Pasilgau aš tavęs, raudono žiedelio, —
Kadagi pražysi, paguoda vargšelio;
Suvargintą širdį, kada suramįsi, —
Meilum kvapsniu dvase, kada atgaivįsi?
Norint mano širdis ir labai išsekus,
Vargų sunaikinta ir spėkų netekus;
Bet tikiu, jog ateis tas socializmas,
Ir sugrius baisusis tas kapitalizmas.
Paims valdžią žmonės visose valstybės',
Įvyks tikra laisvė, pražūs terionybės;
Pradžiugs proletaras saulelę pamatęs,
Lygybę, brolystę aukuran pastatęs.
O, socializme, — kas tau stos ant kelio?
Tik jau ne išblyškęs veidas vargdienėlio!..
Juk tu jojo viltis esi vienatinė,
Kurios nenusmaugia tvarka šėdieninė.
Suvargęs, kentėdamas, — brizdamas per sielas, —
Aš laukiu vis tavęs, ilgiuos tavęs, mielas.
Šaukiu savo brolius: «eikime iš vieno, —
Vienybėj — galybė, ne aštrume plieno!»
Kas mums juodašimčiai, ar kazokų gaujos?
Ne baido torturos, nei kartuvės naujos.
Męs turime tiesą gyventi ant svieto,
Ir numest nuog sprando lažą jungo kieto.
Męs nukasam kalnus, gelžkelius nutaisom,
Nederlingus laukus gaivinam, apvaisom.
Iškasam iš žemių geležį ir plieną,
Bedirbant pražūdom mėš draugą ne vieną.
Bet mums už tą, kas yr? Skurdas ir alkimai,
Ligos ir nelaimės, ir dantų griežimai.
Amžių pergyvenam, svieto nepamatom, —
Nors miestus ir pilis, ir dvarus pastatom...
Tik raudons vėlukas, tik jis mumis gina,
Vienija nuskriaustus, lūkestį gaivina.
Užtatai gyvuokie, augk socializmas, —
O kiauriai prasmegkie tas kapitalizmas.

B. Gramba.

PARTIJOS REIKALAI.

C. Komitetas nusprendė atspauzdīt atskirus agitatyviškus lapelius, vertimą drg. K.Rutkaus: «Į darbininką ant gatvės»

Torrington. Conn. Męs, likusieje tris draugai, iš 37 kuopos LSPA.; pritarėme ant įnešimų kitų kuopų ir draugų, šiaip:

1. Įnešimą 19-tos kuopos pripažįstam už nereikalingą, ir patariame jį atmest, neleidus per referendumą; nereikia užsiimt nereikalingais darbais, užtenka mums reikalingų darbų.

2. Draugų Baltimorės ir Newarko kuopų pasiulytą par-

tijos labai paskolą, su padėka priimt; ant jų išlygn susitaikint. Tegul partija užsiims išleidinēt raštus ir dėl to reikalo, ko truksta spaustuvėje, dapildyt.

3. Tilpusį 5-me N. «Kovos» Drg. Szukio patėmijimą patariame kuopoms ir LSPA. nariams imti gerai ant apsvartimo, iki III Susivažiavimui; reikētų permainty vardas mūsų Organizacijos, nes dabartinis netinka išėmimui savistovio čarterio. Ar nebutų geriaus pavadint: Sąjunga Lietuvių Socialistų Amerikoje, arba kaip drg. Szukys sako: Liet. Socialistų Organiz. Amer.?

4. Męs pripažįstame už gerus įnešimus 4-tos kuopos LSPA. Chicago, ir patariame, kad kitos kuopos priimtų ir nubalsuotų. 1) Kad apgavingi apgarsinimai nebutų priimami ir talpinami «Kovoje» dėl apsaugojimo nuo apgavysčių pačių savės ir visuomenės. 2) Kad mokslaeiviai, lankantys aukštesnes mokyklas Amerikoje, kurie prijaučia socializmui, butų priimami už sąnarius LSPA. be mokėjimo mėnesinių. Bet su taja išlyga, kad jie dirbs labai partijos, šelpš ją savo raštais, platš jos literaturą terp visuomenės; ir varys agitaciją didindami partijos skaitlingumą. Tokie gali atnešt naudą mūsų organizacijai.

Geistina kad šie įnešimai, jei ne per referendumą, tai ant III Susivažiavimo, butų įvykdinti.

A. Stočkus.

Delei referendumo No. 2.

New York, N.Y. 52-ra kuopa, susirinkime 18 vas., apsvarsčiusi įnešimą 19-tos kuopos, radom jį nepraktišku: 1) vardai be aukų «Kovoje» užimtų bereikalingai vietą; 2) reikētų partijai daugiau zecerijų statyt, arba tiems patiems daugiau mokēt, — o mūsų partija ne kiek to kapitalo turi.

Organ. J.M.Danielius.

Ambridge, Pa. Sziam referendumui — garsint vardus be aukų «Kovoj», — aš esu priešingas: mėš nežinom, kam tos aukos galētų patekt; kartais galētų žut, ir tai mūsų organui, arba mums, reikētų atsakyt.

Pavienis B.Gramba.

Antro rajono 2-ra konferencija.

PENNSILVANIJOS apielinkių, II-rasis LSPA. rajonas sušaukė savo 2-rą konferenciją, kuri atsibuvo 27 saus. 1907m. Easton, Pa. Atidarius posėdį per organizatorių minėto rajono, J.Jusaitis, tapo išrinktas posėdžio komitetas: pirmsėdžiu J.O.Širvydas, sekretorium A.Žagaras.

Konferencijoje dalyvavo: J.Jusaitis, J.Keržauskas, iš Easton, Pa. nuo 42-ros kuopos; F.Linčkunus, A.Kuržinskas, F.Masulevyčius, iš So. Bethlehem, Pa. nuo 31 kuopos; J.O.Širvydas, A.Žagaras, iš Phila-delphija, Pa. nuo 1-mos kuopos.

Teipgi konferencijon pribuvo K.Rutkus kuriam vienbalsiai davė balsą kaip patarimuose sprendime dienoj konferencijos.

Buvo įnešta ir apsvastyta šie klausimai;

1. Apie d-ro Graičiuno užmanimą [žr. 52 N. «K» 1906m]; nutarta: kaip neįeinanti į rajono kompetenciją, nėsvarstyt.

2. Kaip vest tarpe lietuvių darbininkų, rajono apielinkėse apšvieta, solidariskumą, propagandą ir idėją socializmo; nutarta: a) parengt prakalbas Palmertone, Pinadge ir Wilmingtone; b) atspaudint plakatų ir atsišaukimų bei agitatyviškų lapelių lėšomis II rajono; c) rengt tarptautiškos prakalbos ant tam paskirto laiko per vietinius draugus, susinešus su kitataučiais; d) didesniai agitacijai — dalint po namus ir abelnai tarpe lietuvių «Kovos» NN. iš reikalautų iš redakcijos dykai.

Sumesta per draugus rajono išdan 1 dol. ir perduotas išdininkui.

Trečia konferencija atsibus Philadelphijoje už 3 mėnesių kurią sušauks rajono komitetas ant tam paskirtos dienos.

Konf. pirm. *J. O. Szirvydas*,
Sekt. *A. Žagaras*.

Korespondencijos.

Bridgeport, Conn. — Čionais 26 saus. atsibuvo prakalbos, parengtos per pirmą rajoną jojo lėšomis. Kalbėtojai tapo pakviesti du: LSDP. atstovas drg. P.Grigaitis ir drg. J. Grinius iš Brooklyn, N.Y. Prakalbos prasidėjo 8 val. vakare. Pirmutinis kalbėjo drg. Grigaitis, aiškindamas apie pirmutinius darbininkų bruzdėjimus ir tolesnį revoliucijinį judėjimą, teipgi ir apie dabartinį laiką; apsakė aiškiai, pradedant nuo minių skerdimo Petrapiļėje, kuris buvo signalas visam Rusijos proletarijatu, ant kurio tuojaus atsiliepė visuose didesniuose miestuose po visą Rusijos viešpatystę, ir kad tas sykiu užgriebė ir mūsų Lietuvą. Toliaus apie melagingą manifestą, katrą išleidė caras Mikalojus II, kuriuom norėjo tiktai apdumt žmonijos akis, kad galima būtų kiek nors ant valandos apmalšint žmonijos sukilimą, — kurs jau kas valandą augo vis didyn; betgi ir tie manifestai nespėjo sukilimo sulaukyt; tada valdžia pradėjo vėl savo senąjį įrankį vartot, ir prasidėjo karės teismai ir areštai ir kuobaisiausi represija; bet su tuomi ir nespėjo numalšint revoliuciją ir išlaikint maištininkų, tai valdžia sušaukė Dumą; bet ir ta neišgelbėjo Rusijos nuo revoliucijos, ir ta mat pasirodė carui priešinga; tai tą išvaikęs, paliepė kitą sušaukt, katra, caras mislijo, bus jam ištikima. Bet jau, kaip matome iš naujesnių žinių, toji naujoji Duma teipogi bus daug blogesnė caro randui. — Toliaus nurodė maždaug, kokia gali but netolima ateitis Rusijos revoliucijoje ir darbininkų padėjimą.

Antras kalbėjo drg. Grinius išrodydamas priežastis dabartinės revoliucijos ir su tuom sykiu privezdamas keletą juokingų atsitikimų dabartinėje revoliucijoje.

Po Griniui kalbėjo da kartą P.Grigaitis apie kliazizmą, kovos priežastis.

Klausytojai užsilaikė tykiai; kad ir nedaug žmonių buvo susirinkę, bet klausė su atyda. Ant užbaigos, per svetainę

perėjo drg. M.Dočkus ir susirinko aukų revoliucijos reikalams 2,54, kuriuos pasiunčiam «Kovos» redakcijon persiuntimui LSDP.

Vardan rajono *J.G.Sagevyčius*.

Spring Valley, Ill. — Mėnuo atgal aplačiau nuo drg. A. Hirschfieldo (iš Fort Monroe, Va.) 10 egz. «Agitatoriaus», kurio jis buvo prenumeratorium. Taigi išpardavus susirinko 1.00 ir pridėdamas nuo savęs kitą, siunčiu 2.00, kuriuos skiriu, «Literatūros fondu».

Draugai, gaminkime visokiais budais, kaip kas išmanydami socialistišką literaturą, kuri iš savo pusės atneš žinomus vaisius, — parodys proletarui netikusį kapitalizmo surėdymą!

Su socialistiškais liukėjimais visai mūsų Partijai

J.Baniulis.

Cleveland, O. — (Metinė apyskaita 3-čios LSPA. kp.). Veikimas 3-čios kp. ir pavienių draugų, nuo 1 saus. 1906, iki 1 saus. 1907 metų, — tai yra per ištisus metus. Kaip-kurie draugai spaudintais atsišaukimais, sukvietė visuomenišką susirinkimą su prakalbomis, 1 saus. 06 m., kuriame buvo kalbėta revoliucijoniškos kalbos. Antrą tokį susirinkimą parengė teipgi kaip-kurie draugai 3-čios kp., su prakalbomis, atmintei «Kruvinojo nedėldienio», t.y. Peterburgo skerdynių padarytų caro valdžios 22 saus. 05 m. Šiame susirinkime teipgi buvo revoliucijoniškos kalbos; kalbėtojai buvo vietiniai draugai, sąnariai 3-čios kuopos; buvo rinkta aukos sušelpimui revoliucijonierių; suaukavo 5.50; pasiūsta šliupui, bet paskirta LSDP.

Pirmesniame susirinkime, t.y. 1 saus. teipgi buvo surinkta revol. aukų — 35.00; pasiūstos šliupni be paskirstymo.

3 kuopa parengė teatrą, 22 baland.; atlošta drama «Ponas ir Mužikai»; buvo užkviesti ir latviai, kurie dainavo kožnam pertraukime, tautiškai revoliucijines dainas; dainavo ir lietuviškas choras. Susiorganizavo dainininkų, vienu vyrų choras — prie 3-čios LSPA. kuopos, ir pradėjo lavinties dainuot iš gaidų revoliucijines dainas.

22 liep. 3 kp. parengė prakalbas. Atsibuvo 30 rugsėjo. Kalbėtojas buvo LSDP. atstovas drg. A.Žagaras, kuris tamtyčia buvo atsiūstas iš Lietuvos paagituot terp Amerikos lietuvių ir kuris skelbė tarptautišką socializmą; dar kalbėjo I. Lapinskas ir A.Siderevyčius; dainavo lietuvių vyrų choras revoliucijinę dainą «Į Kovą» ir maišytas choras tautišką dainą. Buvo užkviesti ir latviai, kurie teipgi dainavo revoliucijines dainas (vienu vyrų choras).

Atlošė 3-čia LSPA. kuopa teatrą: «Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas» 10 spal. dėl 14-tos kuopos «SLA.»; teipgi dainavo revoliucijines dainas vienu vyrų choras ir tautiškas dainas maišytas choras.

Spal. 7 susiorganizavo ir maišytas choras prie 3-čios LSPA. kuopos ir pradėjo lavinties dainuot iš gaidų. Kai-kurie draugai uupirko vargonus. užmokėjo 25.00 ir pavedė 3-čiai

kuopai. Aukavo nusipirkimui vargonų šie draugai: J.Stirbis 4.00, A.Siderevyčius 7.00, T.Bartkus 5.00, P.Šukys 5.00, S. Visockis 2.00 ir P.Akšis 2.00. Vargonai yra savastis 3 LSP A. kuopos, pavesti globai P. Akšio [6725 Edno ave., NE]. Parduot vargonus be žinios pirkėjų uždrausta.

Dalyvavo 3-čia kp. apvaikščiojant latviams socialdemokratams darbininkų šventę – 1 gegužio; buvo prakalbos ir dainos; lietuviškai kalbėjo drg. A.Siderevyčius. Antras dalyvavimas, 8 liep. išlaimėjant grafoną ir citrą, kuriuos leidė latviai revoliucijos naudai; buvo prakalba ir lietuviškai, kalbėjo drg. A.Siderevyčius. Trečią kartą dalyvavo su latviais parengtame jų teatre 1 gruod.; dainuota revoliucijinės dainos vyrų choro ir tautiškos dainos maišyto choro.

Mėnesinių mokesčių, 3-čios kuopos sumokėta ir pasiųsta į Centro Išdą per 1906 metus 32.05. «Kovos» Fondan suaukavo draugai per tą laiką 17.30.

Partijai uždengimui nepritekliaus, kuris tuomsyk buvo didelis, 16 geguž. sudėta 5.55. Viso reikalams «Liet. Socialistų Partijos Amerikoje» 3-čia kuopa įmokėjo 54.90.

Aukų revoliucionieriams (LSDP.) suaukavo 3-čios kp. sąnariai: metiniam susirinkime 16 saus. 5.55; ekstra susirinkime 11 vasar. — reikaluose siuntimo delegato į Philadelphijos susivaziavimą. — nutarta delegato nesiūt, bet tuos pinigų atiduot revoliucionieriams; tam tikslui sudėta 17.00; 18 baland. mėn. sus. 2.50; mėn. sus. 16 geg. 8.75; mėn. sus. 3 liep. 3.00. Viso labo suaukavo revoliucionieriams 37.70. Viso drauge 3-čios kuopos draugai suaukavo per pereinus, 1906 metus — 92.60.

Aukos buvo rinktos per mūsų draugus, socialistus, kur

Musu dienu didvyriai.

Lietuva tėvynė mūsų, tu didvyrių žemė,
iš praeitės tavo sūnūs sau stiprybę semia.

KOKIA puiki ir aukšta mintis išreikšta šiais žodžiais! Kaip teisingai Lietuva pavadinta didvyrių žeme. Bet... ne mūsų laikų Lietuvai dainius skiria tokį aukštą vardą: mūsų praeigoj jisai temato stiprybės šaltinį. Argi ir ištikrųjų teip butų? Nejaugi Lietuva butų nustojusi gimdžius didvyrius? Argi jos stiprybės toks gausus šaltinis butų išsekęs? Anaip tol ne! Kaip anais garsiaisiais istorijos laikais mūsų šlovės garsas plačiai ir skardžiai skambėjo, teip ir ligišioliai mes nenustojame stebėnė kaimynų savo didvyrių narsumu ir veiklumu. Teisybė, mūsų laikų didvyriai šiek-tiek kitokios rūšies, negu senovės, bet vis tik didvyriai. Ir ištikrųjų, kodėlgį mūsų laikais negali iš lietuvių atsirast didvyrių? Juk mes nenustojome senųjų brangių ypatybių kaip narsumo ir karingumo, tų ypatybių, kuomi mūsų bočiai senovėj buvo garsūs. Pats gyvenimas mums tai rodytė rodo, tik žiūrėkime. Kas užima pavojingiausias Rygos, Liepojaus, Mintaujos miestų gatvių pozicijas (vietas)? — lietuviai, nes niekas su

tik pasitaikius progai.

Viso labo surinkta aukų per socialistus ir išsiųsta per «Kovos» redakcija visuomeniškų aukų iš Clevelando – 39.04. (Žr. šiuos «Kovos» NN: 34–5, 42–7).

Pasarga. Čionai nėra garsinamos visos aukos iš šio miesto, bet tiktai tos, kurios per socialistų rankas perėjo.

T. Bartkus.

Los Angeles, Cal. — Sausio 22 mūsų social-revoliucionieriai (ne lietuviai) parengė prakalbas, salėje Elks Hall, su tikslu apvaikščiot atminimą «Raudonosios Nedėlios», kurioje du metu atgal, daug krito mūsų brolių darbininkų nuo rankos caro budelių. — Apgarsinimai visus buvo pripilpti prie stulpų, atspaudyti raudonoms raidėm; antgalvis buvo «Red Sunday».

Buvo iš viso penki kalbėtojai, vyrai ir viena mergina [kalbėtojų vardų nepaduosiu, ba tikrai nežinau]; visi kalbėjo angliškai aiškindami nedorybės Rusijos carizmo, kurs ne tiktai nuozmiai persekioja visas tautas bet ir visą savo liaudę laiko prislėgtą.

Nepamiršo kalbėtojai primt ir apie Lietuvą su Lenkija, kurių kraštų žmonės ypatingai daug nukentėjo; kalbėtojai nurodinėjo, kad turi žmonės dabar sukurst ir nusikratyt tą caro despotizmą. Nurodinėjo kokį prispaudimą ir persekiojimą kenčia darbininkai nuo kapitalizmo. Aiškino kaip skursta biedni darbininkai, ir kodėl jie skursta, ir kaip gali nuo skurdo išsiliuosuot. Nepamiršo primint ir apie Rymo popiežių, kurs laimina gožikus nekalto liaudies kraujo. — Žmoniu

jais nesusilygįs narsumu. Ir ištikrųjų ar tai ne narsumas, ar tai maža dvasios stiprybė ištisas dienos stovėt su ginklu rankose ir but pasirengusiam stot į kovą su umai atsiradusiu iš kažį-kur priešu? Bet ar tai tik tuomi jų dvasios stiprybė teapsireiškia? — Kur tau! Jie ne tik drąsus, bet ir narsūs ir karingi. Juk iš jų ne vienas ir nebe po vieną medalį yra užsitarnavęs, o vis už tai, kad gerai malšina maištininkus. Nebvienas iš jų net ir savo galvos nepagailėjo padėt, bekovodamas už carą, tikyba ir tėvynę. — Teip, mes savo narsumu ir dabar toli pranešame savo kaimynus. Lietuva ir šiais laikais ne tik nenustoja gimdžiusi didvyrių-narsuolių, bet jų taip daug prigamina, kad jais papuošia kuone visas Liepojaus, Rygos ir Mintaujos gatvių kertis. Beto dar Lietuvai turi but nemažai dėkingas, už lietuvius-didvyrius, Peterburgas ir kai-kurie kiti miestai. Argi gyvenimas ne patvirtina mano žodžių? — Eikime toliaus.

Visi garbina mūsų garsiąją praeigą, į padangę kelia mūsų garbingųjų kunigaikščių darbus. Teisybė, jie buvo garsūs narsumu ir buklumu, jų garbės ne viena tauta mums pavydi, bet mums nėra ko jų gedėt. Kam mums siekt į praeitį už kelių šimtų metų, kad mes galime gerėties mūsų laikų kunigaikščių darbais. Reikia tik į jų darbus įsigilint ir juos suprast. Juk mūsų laikų kunigaikščiai tai mūsų garsiųjų praeigoj kunigaikščių tikri ainiai. Ne tik jų gįslose teka tas pats

buvo prisirinkę pilna salė, daugumas ir lietuvių atsilankė į tą apvaikščiojimą: susirinkusieji matyt visi buvo užganėdinti, teipgi ir su aukomis parodė savo pritarimą, ba surinko aukų revoliucijos reikalams 82.52.

Miela matyt dirbančius vyrus ir tikru keliu einančius. — Draugai, lietuviai ir lietuvaitės! Argi nusigąsime niekinimų ir veidmainiavimų buvusių neva mūsų vadovais, kurie niekina social-revoliucijonierius, sakydami, kaip Šliupas, sakė «keli šimtai socialistų nori pakelti revoliuciją». Bet dabar, kur tik skaitom laikraščius, matom kad revoliucijinis judėjimas visur platinasi ir jau nebetukstančiai, bet milijonai žmonių tam judėjimui prijaucia ir jame darbuojasi. — Atkartoju: broliai-lietuviai, — tegul mūsų neatbaido nuo revoliucijinio judėjimo nė šliupizmas, nė klerikalizmas.

A.J.

Wilkes Barre, Pa. — Saus. 27 tris vietinės draugystės: DLKA., K.A. ir 9-ta LSPA. kuopa parengė prakalbą. Atidarius J.Sutkui, pirmasėdžiui susirinkimą, ir perstačius kalbėtojus, tuojaus užėmė pagrindas drg. P.Živatkauckas, iš Pittstono. Kalbėjo apie Rusijos skerdynės ir kaip carizmas kankina liaudę. Potam nurodė šio krašto netikusią tvarką, kurioje kapitalistai viešpatuoja ir teipgi smaugia beginklius darbininkus, kaipi Rusijos caras. — Potam O. ir A. Talubiuotės, iš Pittstono, deklemavo gražias eilutes. — Daugiau kalbėjo drg. J.Baltrušaitis, iš Plymouth; aiškino apie šios galdynės kapitalistų suktybes ir kaip išnaudojami yra darbininkai.

Žmonių buvo neperdaugiausiai; kalbos patikc. Aukų

kraujas, bet ir jų širdyse klesta garsiųjų bočių narsumas. Jei mūsų kunigaikščių dvasios pajėgos neapsireiškė jokiais įžymesniais darbais, tai čia ne kas kitas kaip aplinkybės buvo kaltos. Ir ištikrųjų, kurgi jiems išrodyt narsumas? Užkeiktųjų Lietuvos priešų, nuožmiųjų kryžiočių galybė dar senelių proseulių sutrinta. Nebelanko, nebeterioja brangios Lietuvos jų pulkai. Nebėra į ką bekibti, nebėra prieš ką ginklus bekelt. Todėl narsi mūsų kunigaikščių dvasia apsnudo, nebervartojamus ginklus aptraukė rudis. Dėlei to tatau mūsų kunigaikščiai buvo palikę tokie nežymūs, kad daug kas pradėjo miršt apie patį jų buvimą. Bet tame dalyke, sakau, ne kas kitas, kaip aplinkybės tekaltos. Tegyvenie mūsų kunigaikščiai anais nepabaigiamųjų karų su kryžiočiais laikais, užtikrinu, kad jie ne vienas būtų užsipelnęs narsaus karžygio garbę. Paskutiniųjų laikų atsikimai, tai aiškiai patvirtina.

Pastaraisiais metais, taip ilgai viešpatavęs Lietuvoje ramumas ima nykt. Randas naujas priešas, naujas kryžiočius. To naujojo priešo vardas — susipratęs darbininkas, o pavardė — socialistas. Baisus tai tėvynės priešas tas naujasai kryžiočius, — ne teip tėvynės, kaip jos tikrųjų sunų — dvarininkų. Jo šviesybė kunigaikštis Radvilas pirmasai mūsų kunigaikščių parodė savo narsybę kovoj su naujai išdygusiu priešu.

surinkom 3 05, kurius prisiunčiam «Kovos» redakcijon ir paskiriam LSDP.

Draugai, wilkesbariečiai! Laikas jau ir mums susiprast ir pradėt karščiau darbuotis, kaip kituose miestuose mus broliai daro. Čia lietuvių gana daug, bet kodėl teip mažai susipratusių? Bandykim rištis į kruvą, vienykimės į darbininkiškas kuopeles, o pamatysim, kad iš vieno galima bus daug ko naudingo padaryt. — Užbaigiu žinutę sušukimu: «Lai gyvuoja socializmas! Teprabunda mūsų miegantieji broliai!»

J. Ulinckas.

Brooklyn, N.Y. — Mus miestely žmonės vis da nors po kiek darbuojasi. 23 saus. buvo parengtos prakalbos — atminimui žuvusių 22 sausio 05 m. brolių darbininkų Petrapilėj: surengta per rupestį moterių draugystės «Lietuvaičių Apšvietos». Įžengus svetainėn, puolė pirmiausiai akis juoda vėliava su šiais žodžiais: «Garbė kovotojams kritusiems už laisvę 22 saus. 05 m. Petrapilėj». Ant antros vėliavos švytravo šie žodžiai: «Prakeikimas tyronams, mirtis carizmui». Žemiau tų dviejų vėliavų buvo raudona su parašu: «Tegyvuoja revoliucija. Tegyvuoja socializmas». Žmonių susirinko ne mažas būrelis; ant veidų buvo galima patėmyt neapykantą kapitalizmui ir carizmui, o gailestį tiems broliams, kurių atminimas buvo apvaikščiojamas. Susirinkimą atidarė pirmsėdė, P.Stankevychienė, paaiškindama, su koku mieriu yra parengtos šios prakalbos. Pirmiausiai kalbėjo J.Grinius, — apie skriaudą nukęstą ir kenčiamą da ir šėdien žmonijos nuo kapitalizmo ir carizmo. Trumpoj kalboj nurodė nedorybę caro, katras iš-

štai jau buš pora metų su viršum kaip seniau buvę nuolankūs klapai pradėjo nerimaut ir ėmė virste virst naujaisiais kryžiočiais. Tikriejieji tėvynės sunų-dvarininkai, tuojaui kibo kovot su tuo nauju priešu. Kunig. Radvilas gi tylėjo, — tylėjo ne dėlto, kad jam ne būtų jie kliuvę. Kur tau: ir Jo šviesybei tie nauji priešai atėmė nevieną ramumo valandą, ir jam sugadino jie nevieną kraujo lašą. Bet Jo šviesybė vis kentė, nes tai buvo ne paprastas koks dvarininkas, bet tikras kunigaikštis garsiųjų mūsų kunigaikščių ainys. O mūsų kunigaikščiai, — visi tai žino, — visuomet budavo neveikūs, bet ir ne maršūs! Jų kantrybė didelė, bet vargas tiems, kas jų kantrybę išsems ligi dugno! Tuomet jų skaudi ranka pasieks akiplėšą priešininką kad ir kažkur jis būtų pasislėpęs ir baisus kerštas užkris ant nelaimingojo kaltininko galvos! Tokie tai buvo mūsų kunigaikščiai. Nenustėjo tų ypatybių ir jų ainiai. Tiesa, tos jų ypatybės kiek kitaip juose apsireiškia, bet juk mainosi laikai, o prie laikų permainos reikia gi prisitaikyt.

Teip, Jo šviesybė kunig. Radvilas kentė, kentė ir laukė, kol priešas savo nedorybėmis nepripildys kupinos taurės. Teisybė, nuo kurio laiko jau ėmė jisai kariškuosius manevrus daryt: dažnai tekdavo matyt kunigaikštį bevėžinėjantį sargybinių draugijoj. Matyt Jo šviesybė prijautė, kad neužilgo prisėis veikt ir neapsiriko. Štai kažikoks akiplėša iš-

žudė daug žmonių Petrapilėj 22 sausio. Išreiškė padėką d-tei «Lietuvaičių Apšvietos» už surengimą prakalbų atmintei žuvusių už laisvę. Potam J.Kidolius padainavo maršą, kurį gieda prie laidojimo kovotojų už laisvę. Antras kalbėjo, LS DP. atstovas drg. P.Grigaitis apie atsitikimą Petrapilėj 22 sausio, kurį pats savo akimis regėjo, – kaip kareiviai šaudė žmones ir kančiais kapojo ant gatvių. P.Bukšnaitis perskaitė pasveikinimą atsiųstą IV LSPA. rajono New York–New Jersey valstijų į susirinkimą. Po ilgų diskusijų ir svarstymų priėmė šią rezoliuciją:

«Garbė žuvusiems už laisvę!

Prakeikimas carizmui!

Męs čion susirinkusieji, pripažįstame, jog 22 sausio 05 m. prasidėjo didžioji Rusijos revoliucija. Didžiausiais carizmo priešais pasirodė susipratusieji darbininkai. Daug nekalto kraujo pralėjo, daug jaunų gyvasčių nuskynė nuožmęs tyronai – valdžios tarnai! Bet kruvinos aukos nenuėjo ant nieko. Amžinai sutepusi savo rankas despoto valdžia pati surengė sau galą. Nekaltas žmonių kraujas uždegė žmonėse liepsną neapykantos priešais visą netikusią tvarką; net kareivių, caro tarnų, širdise atgijo žmoniški jausmai, ir jie su pasibiaurėjimu traukiasi nuo savo pono, ir krypta prie liaudės. Šėdien da nepaliauja skerdę žmones budelių gaujos, da jie nenustoja varę savo netikusį darbą... Bet ateina valanda, kuomet grius tyronai ir užstos laisvės gadynė... Vardan tukstančių kritusių aukų, vardan žmonijos labo siunčiame savo karščiausius linkėjimus kovojantiems Rusijos darbininkams ir linkime, kad greičiaus ateitų despotizmo galas ir įvyktų geresnė tvarka.

Lai prasmenga caro valdžia! Lai gyvuoja Rusijos kovojantis proletarijatas! Lai gyvuoja terptautiška darbininkų vie-

driso nuginkluot Jo Šviesybės tarną: atėmė iš jo šautuvą ir revolverį. Tas negirdėtai drąsus kaži-kokio akiplėšos pasielgimas ir buvo tuo paskutiniu lašu, kuris pripildė kupiną taurę. Kam kitam tai tas butų išrodę dar, kad kaži-kokio nežinomo darbas; bet kunigaikščiui tai aišku, kaip dangui diena, kad tai ne kieno kito kaip socialistų padaryta. Tos žinios, kaip perkuno, trenktas Jo Šviesybė ką beregint sumobilizavo sargybiniu pulką ir į karą. Puikus tai buvo reginys! Tik be-truko trimitų, o butų priminę anuos senovės laikus, kuomet lietuvių pulkai, kunigaikščių vedami, traukė kryžiočių novytų, o jų trimitų skurdžiai malonus balsas siaudė per neišmatuotas girias. Teisybė, mūsų kunigaikštis vedė ne lietuvių pulkus prieš krašto teriotojus, bet sargybinių gaują prieš lietuvius; bet tai niekis, tai prisitaikymas prie sąlygų. Sztai ta puiki kompanija pervaziavo per vieną–kitą sodžių, bet niekur jokio socialisto nematyt. Buklus kunigaikštis, sužinojęs, kad viename–kitame sodžių vestuvės, sumojo, kad tai tur but ten socialistų kibždėte kibžda. Nusiskubė į vestuves. Kaip anas garsusis rusų generolas, kuris buvo įsakęs savo kariumenei užvyt japonus už upės Jalu, taip lygiai mūsų kunigaikštis prigrumeno savajam pulkui: truks–pliš, surast grobį — atimtuosius ginklus — ir nors iš žemės iškast kaltininkus,

nybė! Lai gyvuoja socializmas!»

Vardan susirinkimo «Lietuvaičių Apšvietos»

J.Stankus.

TARPTAUTIŠKAS ZODYNĖLIS.

Adagio (ital.) žodis gaidose, reiškia «iš lėto».

Addio (i.) sudiev.

Adeptas (pranc.) mokytinis; pasekėjas; šalininkas.

Ad exemplum (lot.) pavyzdin.

Adherentas (l.) šalininkas.

Ad hoc (l.) ant to; toj prasmėj.

Ad hominem (l.) į žmogų; prisitaikyt į žmogų [jo nuomones] su juom šnekant.

Adieu (pr.) sudiev; lik sveiks.

Ad infinitum (l.) be pabaigos; iki nepabaigtinosios.

Adjutantas (pr.) aficerius, esantis prie aukštesnio aficeriaus perdavinėjimui prisakimų.

Ad libitum (l.) ik valios; kiek tik pasidaboja.

Ad litteram (l.) iki jotos; žodis-žodin.

Administracija (l.) valdyba.

Administratorius (l.) valdovas; užveizda.

DARBININKO KRONIKA.

Vasar. 21, užėjo ant smiltyno laivas «Berlin», — plaukiantis iš Anglijos į Rotterdamą, — ir susikūlė. 141 pasažierių pražuvo. — Kapitalizmo sistemoje vis taip: nė gerų laivyno vadovų, nė išve-rianciu prieš vilnis laivų. Žmonių gyvastis jiems pigi!..

tariamuosius socialistus. Bet mūsų kunigaikščio su rusų generolais nesulygįsi. Jie mat pasirodo moką drąsius įsakymus leist, bet dar drąsiau pilniausioj tvarkoj traukties iš mušio lauko. Bet mūsų kunigaikštis – kas kita: jisai moka ne tik įsakyt, bet ir puikų pavyzdį paduot. Sztai jie jau pas vestuvininkus. Žmonių – aibė. Sargybiniai tik žiuri, kaip ožys vandenin, nebesumanydami, kaip čia atskirt socialistus nuo ne socialistų: niekam ant kaktos nėra užrašyta, kas jis toks. Sumanus kunigaikštis išvedė sargybinius iš sunkaus padėjimo. Jo Šviesybė tuojau kibo prie darbo: ėmė vartyt vestuvininkų kišenes, braukyt po užančius. Sargybiniai stropiai sekė savo vado pavyzdį. Visi iškaitę darbavos pilniausia tikėdamies iš tokios daugybės nors pas kokį vieną surast socialisto pašpartą; bet visas darbas per niek, — nieko nelaimėjo. Nepasisekimas dėlto nesumažino mūsų kunigaikščio stropumo. Narsumo apimtas, užsidegęs karštu noru patarnaut carui ir tėvynei, puolė prie pečeliaus, budamas tikras, kad ten tai jau tikriausiai užklups arba socialistų pulką, o jei jau ne, tai bent tikrą ginklų arsenalą (sandėlį). Vos tik Jo Šviesybė ginklu kartą–kitą baksterėjo po pečelium, pakilo ten nesvietiškas trukšmas, ir pasipylė iš pečeliaus lyst... ne socialistai, bet papraščiu-papraščiausios... vištos. Jos, žinoma, kaip pasau-

Laikraštis (socialistų) «Appeal to Reason» pasiekė skaitytojų 2.270.636, ir sekantį išleidimą (vadinamą: Moyer, Haywood išgelbos laida) spazūdis net keturiuose milijonuose egzempliorių! Tam bus sunaudota 10 bačkų rašalo, 6 milžiniški vežimai popieros; užims 10 vagonų siuntinių traukinį, pripildyta bus 3.000 maišų. — Tai pirmą sykį istorijoje, išeis tiek laikraščio augliškoje kalboje. Ir kada pasieks liaudės rankas, reikia spręst, kokią įtekme tas social-revoliucijoniškas pasiuntinys padarys!

Statistika parodo, jog per paskutinius ketverius metus, Amerikos išdarbystėse tapo užmušta netoli 20.000 darbininkų. — Didelė ir didelė kapitalo civilizacija!

Amerikos maliorių sąjungoj per 1906 metus priaugo naujų narių 5.416; streikų buvo 100: 90 laimėta.

Mūsų kasdienraščiai dabar pilni plepalų apie bylą dviejų mergininkų-kapitalistų-žmogžūdių — White ir Thaw; bet tyli apie baisią, kapitalistų rengiamą žmogžūdybę Koloradoje, — ant trijų nekaltų žmonių-socialistų: Moyerio, Haywoodo ir Pettibone.

Amerikos socialistai karštai agituoja mokėtis tarptautišką (Esperanto) kalbą. Ta kalba bus visasvietinė; ji lengva išmokyti, daug jau turi savo mokytinių, laikraščių ir knygų. Kasdienraštis «Chicago Socialist» leidžia per savo špaltas Esperanto lekcijas. Kurie iš draugų lietuvių tuom interesuojasi, tesikreipia šiuo adresu: «Chicago Daily Socialist», 163 Randolph St., Chicago, Ill. Arba dar geriau: įdėt 1.00 ir reikalaut sau prisiųst tą kasdieninį laikraštį. Neužmiršt paminėt, kad gavo adresą iš «Kovos».

«Vien. Liet.» (Nr. 8) praneša, iš privatiškų žinių, jog pribūvęs Amerikon demokratų partijos narys, p. Paršaitis. Męs teipgi privatiškai apie tą dažinojom, jau koks mėnuo atgal. Mums da paaiškįta buvo, jog tai viens iš tų, ką bebėgdami nuo policijos įmetė upėn brauningą — (Žr. «Kovos» 18 N p.m.)...

lis pasauliu dar tokio reginio nemačiusios, kaip akis išdegusios skraidė ir lakstė. Turbut tokios pat baimės apimti bėgo kryžiočiai pergaleti lietuvių ties Žalgiriu ir vejami mūsų kunigaikščių, su tuo tik skirtumu, kad vištos apšėjo vienu tik išgąsčiu, o kryžiočiai mušio vietoj paliko daug savųjų. Išvairkės vištas mūsų didvyris, niekur daugiau sau lygaus prieš nebesutiko, nors, kaip sakoma, su žiburiu jieškojo.

Taip puikiai pradėtą, o dar puikiau atliktą karo žygį ir užbaigė teip, kaip pritinka kunigaikščiui. Kaip istorija sako, mūsų kunigaikščiai niekuomet negrįždavę iš priešo šalies be imtinių. Taigi ir Jo Šviesybės, sekdamas savo bočių pavyzdį, paėmė imtinius ir juos surakinęs geležiniais su iškilme grįžo į savo buveinę. Pagrįžęs namo, tą puikų savo žygį įrašė į savo kroniką pavyzdžiui ir pasimokimui busimosioms kartoms.

Teip, mūsų tėvynė ir dabar da tebėra didvyrių žemė, ir dar kokių!

A. Didžklapis.

Atsakymas «Kovos» zeceriams.

TREČIAME mūsų organo numery patilpo atsišaukimas «Kovos» statėjų į visą LSPA. Jie skundžiasi daug darbo turį su aukautojų vardų garsinimu. Sako, dėl stokos vietos jie turį tuos garsinimus smulkiais raidėmis statyti; o smulkių raidžių darbas ēsas per pusę (turbut norėta pasakyt: dvignbai) sunkesnis, ilgesnis ir brangesnis. O čia paskutiniame laike pradėjusi eit agitacija (labiausiai, girdi, nuo Brooklyn'o draugų), kad talpjt vardus ir tų aukautojų kurių aukos pasiūsta ne «Kovos» redakcijon, bet kur kitur... Šituos vardus «Kovos» statėjai atsisako už tą pačią algą talpjt, padeda prisiūstas vardų litanijas į šalį ir stato savo reikalavimus.

Trumpai ir storai. Čia mums pirmiausiai puola į akį be-reikalingas visai užsiuolimas ant brooklyniečių. Męs kalti, kad pakėlėme klausimą apie vardų garsinimą, męs padavėm tai į referendumą, męs agituojame rajonų konferencijose.

Taigi ar vietoje šitie prikaišiojimai. Ar «Kovos» zeceriams ne vis viena, kieno klausimas pakeltas? Blogo rodos nėra tame, kad męs agituojame, t.y., viešai išreiškiame savo nuomonę; kas nori tai mums pritaria, kas ne — neverčiame. Ir jums paliekam pilną valią: jūs ne sutinkate su mūsų užmanimu, tai agituokite priešais jį (bet ne prieš mus ypatas). Tiktai pirma «padėkite į šalį» ypatiškus užmetinėjimus.

Pasistengkite žiurėti į reikalą šiek-tiek draugiškiaus ir... rimčiaus. Kovos zeceriai, kasžin kodėl mato mus agitacijoj kuo-ne pasikėsinimą ant jų gyvasties: girdi, nori užkraut visą darbą ant pečių tų, kurie ir vos bepaneša tą naštą. Anaip-tol: męs užmanėme vardų garsinimą, kad padidjt aukų įplaukimą, ba iš praktikos persitikrinome, jog tas naudinga: pilnas atskaitų garsinimas (su pravardėms aukautojų) 1) paragina žmones prie aukų dėjimo kaipo geras pavyzdys kitiems, 2) parodo žmonėms, jog surinktiejie pinigai esti po visuomenės priežiura, tokiu budu padidina užsitikėjimą aukų rinkėjams; ir galų-gale patraukia prie aukavimo vieną-kitą iš tokių žmonių, kurie mėgsta laikraštį savo vardą pamatyti. Galima tokius žmones peikti, ale nuo to dalykas ne pagerės

Męs (visa LSPA.) daug spēkų padedame ant to kad sušelpiti lietuvius revolucijonierius, kad surinkti jiems daugiaus aukų. Todėl ir vardų aukautojų garsinimą pripažįstame už didelėi svarbų dalyką ir manome, kad tam turi atsirasti vieta mūsų organe.

Rinkimas aukų, prakalbų rengimas mums paima teipgi ne mažai darbo ir męs sau naštą ant pečių užsidedame ne tik jums vieniems «Kovos» zeceriams. Ant mūsų bereikalo užpuolate. Jeigu «Kovos» zeceriams retkarčiais prisieina nakty dirbt, tai mums teip pasitaiko gana tankiai (galime ir męs nors kartą pasiskųst). Ale, ar ne kiekvienas partijos sąnarys arba pasišventęs revolucijonieriams apleidžia savo ypatiškus reikalus: laiką, pinigą ir darbą deda ant visuomenės labo.

Iki šiol «Kovos» zeceriai viską kentėjo be jokio skundimosi draugams. Kodėl-gi dabar triukšmą kelia? O mat dėl-

to, kad gauna vardus tokių aukautojų, kurių aukos pasiūstos ne «Kovos» redakcijon o kur kitur. Išrandame čia bereikalingą neaiškumą žodžiuose; ne kur kitur kitur, bet LSDP-jai. Ir visos aukos revoliucijai, mes norime «Kovoje» garsinti yra tiktai į LSDP. siunčiamos, o ne kur kitur, ir tos aukos kuriąs pagarsina «Kovos» redakcija, siunčia teipgi LSDP-jai; kame-gi skirtumas? Pinigai tankiai siunčiami tiesiog į Lietuvą iš tokių vietų, kur tų pinigų daugiau susirenka; ne-siuntinėjam į «Kovos» redakciją, kad nebutų bereikalingų kaštų. Jei reikia garsinti vienu aukautojų, vardai, tai negalima apleist ir kitų.

«Kovos» zeceriai neapsiima; jie nurodo mums visus kitus lietuviškus laikraščius, «kuriems teip-gi turbūt brangi tėvynė, lygiai kaip ir mums». Ačiu už nurodymą ir pamokinimą; mes ikišiol nežinojome, jog «Kova» rupinasi «brangiaja» tėvynė lygiai su «Žvaigžde», «Saule», «Kataliku» ir kitais. Kaip dėl socialistų, kurių vienas priklauso prie Centro LSPA. Komiteto, tai gana naujas išradimas!

Na, tiek to, kad d-gas Bernotas su d-gu Jonaičiu pasta-to mūsų organą į vieną eilę su kitais «patrijotiškais» laikraščiais, tai ne dideli dyvai, jie tik parodo jog ne pilnai stovi ant augštumo savo partijos, ir kišasi ne į savo reikalą. Bet mūsų redaktoriaus kur buvo akys, kada tilpo šitie socialistiški išvadžiojimai «Kovos» zecerių, kad jie teip puikiai išrišo mūsų organo uždavinį.

Mūsų nuomonė «Kovoje» turėtų tilpt visos svarbesnės žinios iš darbininkų judėjimo (teipgi ir aukavimo pilnos ats-kaitos), neatsižiurint ar tame prisidės kiti lietuviški laikraščiai ar ne. Mūsų nuomone, jei vardų garsinimas užima daug vietos, tai velyk kitas menkesnes žinias atidėt į šalį. Kitaip mums rodosi sunku butų daugiau aukų revoliucijai surinkt. Galų-gale tą klausimą išriš referendumas, o iki tam laikui sprendžia dalyką Partijos išrinktas draugas redaktorius, bet ne zeceriai.

«Kovos» statėjai, kaipo Partijos sąnariai turi lygų balsą su visais, bet ne daugiau. Jeigu jie kaipo darbininkai jaučiasi nuskriaustais esą, lai kreipiasi su savo reikalavimais į III Partijos susivažiavimą arba ir tuojaus juos išreiškia visai Partijai. Dr-gas Bernotas II susiv. apsiėmė statyt «Kovą» už 9 dol. per savaitę iki III susivažiavimui. Dabar «Kova» padidinta, tai dirba 2 zeceriai už 18 dolerių per savaitę. Niekas negali jiems užgūt ir daugiau norėt. Ar lengviaus jiems bus dirbt, kaip gaus didesnę algą tai jiems žinot. Aišku tiktai tas, jog «Kovos» zeceriai vargu bo gali lygintis prie «Lietu- vos» zecerių. «Kova» išeina ne ant kapitalistiškų pamatų, t. y. ne su tikslu pasipelnyt iš neapmokėto darbininko darbo. Partija ne moka draugams priderančiai už darbą, ba ne išga- li, o ne su tikslu išnaudot. Užtai čia ne gali but tokių prieti- kių, kaip paprastai esti tarp darbdavių ir darbininkų.

Taigi ką reiškia «Kovos» zecerių pasielgimas: «atidėji- mas vardų litanijų į šalį»? Ar jie savaip gaspadorauja mūsų organe, ar jie atsisako nuo darbo t. y. streikuoja?

J. Kidolius, J. Šukys, J. Grinius.

Prierašas Redaktoriaus. Prierašai daryt labai nesma- gus daiktas. Bet kad Brooklyno draugai — viršui einančio «Atsakymo» autoriai, — prispirdami reikalauja redaktorių parodyt savo akis, tai reikia jas sujieškot ir parodyt.

«Atsakymas» nieko rimto nē nuoseklaus savyje neužve- ria; yra tai šmotelis polemikos, kurs ot užėmė gerą sklypelį popieros organe, ir tuomi vienam-kitam draugui padarė nes- magų įspudį, kad mes padidintą organą skubinamies užkimšt nenaudinga medega.

Kaip ant ko galima ir atsakyt, nes gal autoriams yra neaišku. Paaškėjus, gal jie supras, kad rašė ne ant savo pa- reigų pasiremdami.

1. Autoriai butinai spiria «Kovą», kad garsintų tokių aukautojų vardus, kurių aukos yra pasiūstos ne per «Kovos» redakciją. Tuomi jie nori patraukt žmones prie didesnio re- voliucijai aukavimo. Kitaip, jie sako, aukavimas nupulsės. Labai silpnas ir menkas aukų palaikymui pamatas! Beto, tas reikalavimas turi šitas savo nepraktiškas puses: a) pasidaugi- na zeceriams smulkiojo darbo, kurio jie nebeatliks, nes ir da- bar kasdieną dirba nenormališkas valandas; b) apsunkina partiją, nes reikėtų statyt trečią zecerių, arba bent prisamdyt iš šalies tam tikras rankas; bet kadagi zeceriai ne ant gatvių pagaunami, tai reikėtų tiesiog 3-čio zeceriaus; c) garsinant aukas, ne per «Kovos» redakciją einančias, labai lengviai ga- li atsirast visokių nesusipratimų tų aukų sukontroliavime; tankiai redakcijai reiktų atsakyt prieš visuomenę visai ne už savo kaltę; tas, vietoje naudos, atneštų mūsų partijai nešlovę, atsirastų ant mūsų draugų ir ant organo užsipuldinėjimai, organe reikėtų užimt vietą ne vien jau kirbinėmis vardų, bet ir protestais, polemikomis, teisinimaisi, atskaitomis ir tt. Vie- toj nešėjo šviesos, mūsų organas pavirstų į kokį tai valdišką biuleteną. Todėl, ne tiktai «Atsakymo» autoriai neturi tiesos paverst visos partijos organą į sątalpą kokių tai cifrų, vardų ir polemikų, bet net ir paduotasai referendum, — jeigu jis pereis teip, kaip Brooklyno draugai nori, — neturės vertės. Tuomet ir visųpirmu reikėtų da kitą referendumą perleist, butent padauginimui darbo rankų redakcijoje, čia jau rišasi klausimas su mūsų partijos išdu.

2. Primeta «Atsakymo» autoriai redaktoriui jo minkštu- mą, kad jis neužtektinai aštriai laiko savo naguose darbinin- kus; reikėtų tik, anot Brooklyno draugų redaktoriui sujieš- kot savo akis (turbūt, kaip žmonės sako: «šunio akis»), už- sisėst ant kaklo partijos darbininkams ir priverst, kad jie, da- ilgiau dirbdami negu dabar dirba, sustatytų teip brangias «Atsakymo» autoriams litanijas (o jos jiems brangios, nes pa- taria velyk kitas žinias į šalį atidėt, o beauginius vardus sus- tatyt!). Nežinia, kieno čia bus klaidingi samprotavimai. Bet redaktorius tvirtai ir griežtai atsisako imt rolę kapitalistiško čiulpiko ir verst darbininkus prie nebegalimo. Vargiai kęstų ir pati partija tokį redaktorių, ant kurio paskiau pasipiltų skundai už nežmonišką elgimąsi su darbininkais, ir kurs už- trauktų ant partijos tik pasijuokimą nuo mūsų priešų.

Tiek redaktorius randa reikalingu atsakyt ant primeta- mos jam kaltybės per «Atsakymo» autorius ir tokią nuomonę

išreiškia apie tą visą klausimą, paleistą net per referendum. Partijos draugai, ant redaktorius už tą meldžiami nepykt, — tai ne noras polemikos bet išreiškimas nuomonės. Drauga su referendumu padarys, kaip norės. Čia juk ne redaktorius dalykas ir ne jo vieno kišenė atsakyti už atsiradusias po tokio referendumo išlaidas. Už tą atsakyti visa partija. Beto, jeigu partija priims 3-čią zecerių partijos raštams statyt, tai tas gal galės ir beukinius vardus «Kovoje» sustatyt, — nors revoliucijai tas naudos neatgabęs, vien tik užganėdys tulų draugų ambiciją, kurie patys trokšta su europiečiais susirašinėti reikale siuntinėjamų aukų, ir tuomi net perzengia mūsų Partijos susivažiavimų mislę, kurie nutarė, kad viskas reikia koncentruot apie mūsų partijos centro komitetą ir organą.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Ateis Amerikon badas ir revoliucija. Valstijų Išdo sekretorius Shaw, laikė Chicagos universitete prakalbą, kurioje šiaip pasakė: «Ateina laikas kada mūsų pabirkai peraugš šį kraštą ir minios darbininkų taps išmestos iš pabirkų. Pabirkai daugina prekius [tavorus], kurių nebebus kur išparduot, — o čion šimtai tūkstančių žmonių iš svetur atkeliauja. Neina jie ant farmų, bet į pabirkus. Bet kadaži pas mus prekių bus perdaug, todėl pabirkai tas minias išvays. Jos rasis alkanos, ir su jomis [ypač svetimtaučiais] sunku bus susirokuot... Šis šimtmetis atneš Amerikai tokį susikirtimą, kokio dar nebuvo niekuomet... Geras bus dievas, jeigu prašalīs kraujo praliejimus...» — Shaw pasakė ne naujieną: socialistai seniai tą sako. Bet tas paeis ne nuo peraugimo pabirkų, bet nuo to, kad jie yra kapitalistų rankose. Jeigu milijonai žmonių neturi tų daiktų, kuriuos jie pabirkuose išdirba, tai kaipgi gali būt perdaug pabirkų? Sakytum da, kad permažai.

Išlicituoja skauradas. Idant greičiau sulaužyt darbininkų sąjungas ir priverst darbininkus kad bijotusi kapitalistų įstatymų, išrasta naujas velniškas būdas: aprašyt streikierių «daiktus» ir išleist ant licitacijos. Geguž. mėnesy buvo vakarinių valstijų srytise streikas įstaigose «Pope Motorinių karų bendrovės». Tiesdariai, kapitalistų liepiami, išleidę buvo paliepiamus nestreikuot arba nedaryt kliūčių streiklaužiams. Keletas darbininkų to neišpildė, ir dabar baudžia visą tą sąjungą: surašo darbininkų baldus: pečius, kreses, puodus, skauradas, kelines, sijonus, — ir tą viską leidžia ant licitacijos... Ak jūs biednos skaurados! Argi nesukilsite kada prieš riebius snukius!..

Ot kur pakišė koją! Milwaukee (Wis.) valstija dabar kaip ir socialistų rankose. Didžiūma minėto miesto ūrėdninkų — arba socialistai arba reformatoriai. Štai kame jie tuoj pačmė įžymią, Amerikos istorijoje rolę. Kaip žinoma, Amerikos valdžia rengia didelį Jamestowne parodą. Prisdės prie jos kiekviena valstija — pinigais. Milwaukee socialistai prieš parodą užprotestavo ir, gali būt, sučėdys valstijai 50.000 dol. Užprotestavo dėlto, kad minėta paroda bus — visasvietinė paroda kapitalizmo reikalų, ypatingai karės įmonių. Iš 38 skyrių, 18 pašvęsta baisiems žudymo įrankiams ir įtaisams. Socialistai yra priešingi karėms, reikalauja visasvietinės romos, ir todėl nemano pinigų kleist ant barbariškų parodų. — Greit liautusi baisyus praliejami kraujo, jeigu tamsūs vergeliai išrinkti sau valdininkus panašius milwaukiečiams.

Tegyvuoja plugai ir ekėcios! New Yorko valstijos fermeriai tveria sąjungą, Ji bus panaši į darbo sąjungas, susidės iš kuopų, sryčių ir vyriausio biūro. — Sąjunga tveriasi su tuom tikslu, kad

kovot su geležinkelių trustais, kurie jų pervežamiems prekiams užkelia dideles kainas, o fermeriams kapitalistams — jas nuleidžia.

Darbininkus plaka rykštėmis. Žurnalas «Cosmopolitan» (už kovą š.m.) aprašo Pietinių Valstijų vergiją; nufotografuoti bizūnai, šunys jieskantys pabėgėlių, pančiai ir ginkluoti sargai, perstato tos vergijos įrankius. Visoje Floridoje, beje valstijose Tennessee ir Šiaurinė Karolina darbininkai vargsta neišpasakomai blogose sąlygose; jeigu kurs pasipriešina, tą kapitalistų samdiniai paguldo ir iki kraujų išplaka. Pabėgt negalima: toli geležinkeliai, sargai su šunimis sugaudo, apkala ir stato da prie sunkesnių darbų. Valdžia — tyli. Darbininkai daugiausiai vežami iš New Yorko agentūrų. Darbai ten daugiausiai priguli milijonieriui Rockefeller, kurs neseniai dar keliais milijonais apdovanojo kapitalistiškuosius universitetus.

IŠ DARBŲ LAUKO.

¶ Milwaukee (Wis.) eina didelis kurpių streikas; pribuvo net iš kitų miestų vyriausi «kompanai» ir visokioms priemonėms stengiasi streiką sulaužyt. Sako, kad net ir milicija esanti kapitalistų pasamdyta ir pasiruošusi leist į darbą karabinius, nes «kijlas maištas».

¶ Reikia pasigėrėt vienybe St. Louiso kalvių: streiką laimėjo, — gavo pakėlimą algos po 3c. nuo valandos. Vienybė — galybė.

¶ Krasos ir telegramų bendrovė apskelbė — pakelsianti iš geros valios tarnams algas ant 15%. Bet iš kitos pusės, praneša laikraščiai, jog telegramų lėšos būsė pakeltos ant 20%. — «Mielaširdinga» bendrovė da pasipelnys iš savo «mylistos!» Bet tas jau paprasta.

¶ Montanos valstijos anglekasių sąjunga apreiškė darbaviam, jog nuo 1 kovo jie reikalauja po 3.50 per dieną (ikišioleigavo 3.00); «Vertelgų Bendrovė» įsakė savo ūrėdninkams, kad tokiems reikalavimams neužsileistų. Gali būt, kad iškils didelis streikas, kurs įtrauks 20.000 darbininkų.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Garbi Redakcija!

Straipsniai «Kovoje»: «Iš socializmo istorijos» ir «Ko nori socialdemokratai!» — yra tai auksas. Ar ne galima būtų jų sykiu atspauzlijt iš «Kovos» ir į knygutes!

F.J. Bagočius.

Guodotinas Redaktoriau!

Pirmą sykį Amerikos lietuvių laikraščiuose randasi tokie svarbūs ir naudingi raštai, kaip dabar «Kovoje» — «Ko nori socialdemokratai?» ir «Iš socializmo istorijos». Gavęs «Kovą» pirmiausiai perskaitau įžengtinus straipsnius, paskui perbėgu viską — kitą, o augščiau minėtus straipsnius pasilieku pasismogėjimui ir mokinimaisi vakarais. Nusipirkau enciklopediją ir mokįdamas viską sulyginu su istoriškais faktais. Teip ir išrodo, kad plėtmą po plėtmos nuplėšiu kas savaitę nuo akių, ir dabar iš tikro pradėdu suprast daug socialistui

reikalingų daiktų. Be abejonės, tuom «Kova» pasitarnaus ne tik man vienam, bet šimtams lietuvių darbininkų.

D.Karusaitis.

Gerbiamasis Redaktoriau: —

Skubiuos pasidalij su Jumis ir visais «Kovas» skaitytojais džiaugsminga žinia — netikėsite, kad numirėliai ims keltis iš grabų ir pradės liudyti didžius daiktus... Gavau didelį laišką nuo mūsų didvyrio Scrantone, kurs ragina atgaivinti laisvamųjų kuopą ir žada išverst aikštėn socialistų ir socialdemokratų «šlykščius» darbus, teip kad nuo tų «išvertimų» ir LSDP. ir LSPA. sutirpsią, kaip pavasary sniegas. Pranešimas savo draugams socialistams, kad jie gamintųsi mirtinus marškinius, o draugams laisvamiams linksmas velykas, pasilieku visiems su guodone

Philadelphia, Pa.

Palaidmaniaūsis iš Palaidmanių.

Biblijografija.

Mills, Walter Thomas... «The Struggle For Existense» (Kova už būvį). Chicago, Ill. 1904. pusl. 640. kaina 2.50.

«Piliečiai!» atsiš. išleistas LSDP. Šiaulių apskričio komiteto. 1 pusl.

«Draugai darbininkai ir Lietuvos piliečiai!» atsiš. išl. Jungtinio LSDP. ir SPL. C. K-to. 1 pusl. spauzd. 25.000 egz.

KRASOS DĖZUTE.

J. Vilkauskui, Hoboken, N.J. Apgarsinimą prakalbų 59 kuopos pavėlavote prisiųst, netilpo. Visi apgarsinimai, arba kitoki svarbesni reikalai, idant tilptų sekančiame «K» N. turi but prisiunčiami redakcijon nē veliaus kaip panedėlio raštą.

Drg. J. Demenciui. — Kad kunigėliai savę su doleriais susigudo ir kad už tą nesusipratusiems vargėliams žada dangaus karalystę, tas nebenaujiena. Nėgi abrozų «šventinimas» yra naujas: juk ir jiems vyrukams (kunigams) norisi valgyt; todėl pelno duoną, kaip išmano... Šiaip nieko įdomaus žinutėje nėra. Netilps.

P. G. — Korespondencija iš Chicagos, tokiapat, patilpo 6 N «K.»

Drg. J. Undžiui. — Nē žinutē, nē straipsnis. Netilps. — Eilių rašytojai vėla rasis; čia, matykit, ne amatas: nors ir kas norētų, negali padaryt nebūdamas raštininku, o ypač eilių rašytojum.

APGARSINIMAI.

L.S.P.A. finansų apyskaitos.

Iplaukimai:

Mėnesinių: Spring Valley, Ill. 3.40. Worcester, Mass. 5.60. Minersville, Pa. 4.00. Brooklyn, N.Y. 7.40. Collinsville, Ill. 2.20 ir 2.40. Wilkes Barre, Pa. 2.40. Ansonia, Ct. 3.80. Riverton, Ill. 2.80. New York, N.Y. 1.60. Grand Rapids, Mich. 3.00. Elizabeth, N.J. 3.40. Chicago, Ill. 4 kp. 15.60. P.Treinaučius (pavienis) 1.00. Courtney, Pa. 1.65. Pana, Ill. 3.00. *Prenumeratos:* M.Padolskis, Wilkes Barre, Pa. (sub. kort.) 3.00. K.Kazanovskis, Dekalb, Ill.; V.Poliakovyčius, Chicago, Ill.; J.Daminauckas, Newark, N.J. — po 2.00. A.Vizni, Worcester, Mass. 1.10. P.Kizlaitis, Chicago, Ill.; F.Gailiūnas, Torrington, Conn.; K.Seredzis, Raymond, Wash.; V.Linka, Willington, Del.; J.Pranyš, Herrin, Ill.; A.Bučiušas, Baltimore, Md.; A.Cernis, Fitchburg, Mass.; A.Mikus (iš Lietuvos); F.Bačiūnas, Carlis, Wis.; J.Asevyčius, Yonkers, N.Y.; J.Valinskas, Steger, Ill. — po 1.00. J.Januškevyčius, Bayonne, N.J.; A.Ramaška, Baltimore, Md. — po 50c.* Per T.Dulskį, Kethikan, Alaska, 4.00. Apgarsinimai 2.50. *Pavieni «K.» NN.:* J.Ulinskas, Wilkes Barre, Pa. 40c. K.Lesavyčius, Hartford, Conn. 1.25. K.Daminauckas, Newark, N.J. 60c. Už raštus nuo C. Knygiaus 10.00. Viso 104.10. Buvo 151.63. Vi-

[so 255.73

Išleidimai:

Tekniška «K.» dalis (sustatymas 18.00; spauda už 2 sav. 13.60; popiera 20.40; išsiunt. 2.10; ekspresas 1.50; važinėjimai 32c.) Renda 10.00. Viso 65.92.

Iplaukė
Išėjo
Lieka

255.73
65.92
189.81

«Kovas» Fondau:

Mahanoy, Pa. 46 kp. nuo teatro 8.00
Chicago, Ill. per 4-tą LSPA. kuopą 40.00
P.Treinaučius, Lebanon, N.H. 50c.
F.Dulskis, Ketchikan, Alaska 50c.
Viso 49.00. Buvo 776.81 Viso 325.84
Spaustuvė laikrodis 1.00 Lieka 324.84

Literatūros Fondau.

Spring Valley, Ill. per J.Baniulį; 2.00
LSPA. Centro Iždininkas

T' Andziulaitiēne

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

So. Bethlehem, Pa. per Ličkuniutes vestuves: P.Kiškis, F.Masulevyčius, P.Berukštis, O.Ličkūnienė — po 1.00. K.Rutkus, K.Bialaglovas, F.Ličkūnas, A.Taylor — po 50c. B.Katkovskis 25c. Viso 6.25

Pittsburg, Pa.: S.Kurkis, F.Cekauskas, I.Kazlauskas, A.Palupis, K.Kašeta, S.Sipevič — po 1.00. A.Paulekas 60c. A.Tunaitis, D.Stipras, M.Urlakis, T.Kasiunas, K.Matuzas, J.Mackelunas, J.Skrudulis, P.Malugis, J.Zarauskas, A.Basevyč, A.Veckys, A.Andriūška, A.Keršis, J.Petraitis — po 50c. B.Karaliūnas 35c. J.Kvedaras, M.Rolkauskis, K.Valriulis, K.Pavilaitis, I.Duda, A.Struogis, I.Kazlauskas, A.Matuziūtė, A.Petrauskas, A.Velainiškis, P.Kailius — po 25c. Smulkesnių 2.45. Viso 13.30 gauta

Wilmerding, Pa.: J.Matonis 1.00. M.Rudzinskiēnė, K.Juškėvičius, S.Kuzmickas, Z.Matonis M.Kamrauckas — po 25c. A.Barštis 20c. J.Rudzinskas, K.Rudzinskas, J.Sesulaitis — po 10c. S.Tareila, K.Jankauckas — po 50c. Viso 3.75. Ansonia, Ct. per J.Paužą: J.Šalčius 1.00. J.Pauža 50c. A.Mankauckas, M.Mankauckienė, I.Lesajus, J.Vaitkėvyčius, S.Rimas, J.Raugėvyčius, J.Lėpečka, M.Lėpečkienė — po 25c. J.Čeplėvyčius 10c. Viso 3.60.

Worcester, Mass.: T.S.Rulikas, I.Baltusis, V.Rudnickas —

po 1.00. I.Rudnickas, K.I.Vaivadžiūtė, A.Milkauskas, F.Juškėviūtė, J.Kairaitis, V.Narijauckas, K.Zemaitis, A.Zemaitienė, A.Viznis — po 50c. K.Šunskis, V.Burokas, Laimė Laisvė, M.Krikštolačiūtė — po 25c. Viso 8.50
Buvo 1190.27
Viso labo 1225.67

Rutkaus brašiūrėlei.

Minersville, Pa.; M.Bevardė 1.00. S.Mikolavičia, J.Mikalavičiūtė, J.Storinskas, M.Tampauckienė — po 25c. J.Storinskas, O.Guseaitienė, M.Vitkauskienė, J.Mauriukas, A.Mikalavičiūtė, J.Bernotas, J.Bernotas, P.Sausaavičia, J.Šaparnis, J.Povilaitis — po 10c. Viso 3.00
Roslyn, Wash.: A.Gustas 2.00. M.Savickas, K.Savickas, S.Miller po 50c. viso 3.50
Buvo 23.72 Viso 30.22

Drg. Grigaičio maršrutas.

Mums prašo drg. Grigaitis pranešt kad jis važinėš su prakalbotomis tuom tarpu per šias vietas: 28 vasar. Petersons, N.Y.; 2 kovo — Brooklyne, 4 — Baltimorei; 10 — Meriden, Conn.

Išpardavymas.

Gerų poperų drukavotų gromatoms raštų, kurios parsidavė po 25c. Kaip užsiemes kitokiais darbais išparduodu 1000. \$4. pardavėjams ir agentams geras uždarbis, greitas išpardavimas; pinigų siųsdami adrisuokit.

G.A.Baronas,

131 16-th str. S.S. Pittsburg, Pa.

AGENTAI „KOVOS”.

- M.A.IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa.
- E.FROOMES, 73 Grand str. Brooklyn, N.Y.
- J.GERDAUSKAS, 54 Lafayette ct. New Britain, Conn.
- F.NARVYDAS, 544 W. 49-th str. New York, N.Y.
- J.STASKUNAS, 1515 Sheffield st. Allegheny, Pa.
- A.STANELIS, 74 West st. Newark, N.J.
- J.LULINSKAS, 284 Moyallen st. Wilkes Barre, Pa.
- J.ZVINGILA, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.
- J.ZEMAITIS, 824 Bank st. Waterbury, Conn.
- J.RAULINAITIS, 25 W. 2nd st. (room 21) So. Boston, Mass.
- K.LESEVYCIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.
- Ch. MAJUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
- B.Kondratavicius, Box 659 Wilmerding, Pa.
- J.Petrikis, 1514 Ross ave. Scranton, Pa.
- J.Vaitkevycius, 40 Walnut st. New Haven, Conn.
- J.Jasulevicius, Bx 6 Minersville, Pa.
- P.Naudzius, Bx 392 East St Louis, Ill.
- A.Ramanauskas, 122 Essex st. Lawrence, Mass.
- M.Glinskis, 989 Bank st. Waterbury, Conn.
- A.Dirzulaitis, 155 Metropolitan av. Brooklyn, N.Y.
- A.Baltrušaitis, Box 83 Shenandoah, Pa.
- T.Kubilskis, 66 Porter ave. Brockton, Mass.
- J.Keršis, Box 338 Wilmerding, Pa.
- J.Merkuševičius, 524 W.Mahanoy st. Mahanoy City, Pa.
- J.Luiza, 22 So Greene st. Baltimore, Md.
- V.Kvedera, 9 W.Camden st. Baltimore, Md.
- A.Dumbris, Box 512 Melrose Park, Ill.
- F.Bagočius, 1914 Ann st. Pittsburg, Pa.
- W.Quesal, 5 Jefferson, st. Yonkers, N.Y.

Keliantis agentas K.Rutkus.

A.Simonaitis, 107 Bond st. Elizabeth, N.J.

SUSIRINKIMAI.

Cleveland, O., 3-čia k. LSPA. laikys susirinkimus dasyk mėnesy: 1. kas 1-mą utarninką, 7 val. vakare ir 2. kas 3-čią nedėdienį, 3 val. po pietų. Atsibus po nr. 210 Central Viaduct.

Kuopos sekr. J.LABANAUCKAS.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibuna pirmas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbam. O antras, mėn. susirinkimas atsibus paskutiniam nedėdieni kožno mėnesio 2 val. po pietų, po No. 869—33rd place. Organizatorius J.JANČAUSKAS, 95 Canalport ave.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, svetainėje „Socialist Party Headquarter”, po nr. 258 Main str. Sekr. K.Senkus, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys susirinkimą 3 d. Vasario (February) 3 v. po pietų, F.J.Bagočius mokelainę, 2226 Forbes str. KOMITETAS.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdieni kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clifford str. Sekr. K.VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą nedėdienį kožno mėn. Kampas E. Market st. ir Meade str. 4 val. po pietų. Sekr. J.Ulinskis.

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ketvergą kožno mėnesio, po No. 103 Jackson str. 7.30 val. vak. Sekr. A.STANELIS, 74 West str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibūva kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėtnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P.Grinčius, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirinkimus kiekvieną pirmą nedėdienį kožno mėnesio, 2-rą val. pietų, salėje J.Lietuvinko. Prat. rašt. J.RAMANAUCKAS Box 181.

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame utarninke kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J.K. 1 Arthur st. Fin. Sekr. V.J.PETKŪNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Prasdės nuo 2 val. po pietų. Teipgi bus laikomi susirinkimai kožną ponedėli nuo 7.30 vakare svetainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y. Sekr. M.Jokubauckas.

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj vietoj: M.Mieldažio salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dasyk mėnesy: po 1-am pirmą nedėdienį ir po 15-tam. 2 val. Sekr. S.SZIMAS, 13 W. 24-th str.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną antrą ir paskutinį Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Mažeikos salėje, ant Dakota str. Sek. J.BANULIS.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kertų Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas byva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apšvietos. KOMITETAS.

Naugatucko ir Union City's, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus dasyk ant mėnesio: 1-mą seređą po pirmam kožno mėnesio laiko mitygų su protokolu, o 3-čią seređą po pirmam laiko pasikalbėjimo susirinkimą. Visada prasideda 7.30 vakare, lietuviškoj salėj Linden Parke. Kuopos sekr. B.ŽIURYS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas seređos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L.U. Klube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruimas 5. KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, Paddy William salėje, po nr. 122½ N. 6-th str.

Sekr. J.KLEBAUSKAS, 7 Mil Row So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą subatą kožno mėnesio 7 val, vakare pas drg. F.Masulevičia, 710 5-th st. KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 31-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibūva sekančiais mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose 3-čiam ir diskusijų 1-mame nedėdieniuose kožno mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 989 Bank str. KOMITETAS.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibūva du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutinę subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquarters klube 16 Mechanic st. Fin. Sekr. V.Narjaukas, 2 Suffolk st.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 426 Main str. Org. J.G.SAGEVYCIUS.

Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 2-rą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 660 Pine str. KOMITETA

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Harugari salėje, kampas 10-tos ir Carr gatvių. Sekret. J.K.VASILIAUCKAS, 1701 N. 10-th st.

Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J.Apalian-skio, 162 First st. 5 v. vakare. Užprašom visus atsilankyti. Organiz. P.SAKATAUCKAS, 9 Aspen st.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsibus sekančiais mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikysis paskutiniam ir diskusijų antrame nedėdieniuose kožno mėn. po No 304 W.Centre str. Sekr. J.MIEKUNAS, 1233 E. Pine str.

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dasyk mėnesy — po kožnos 10-tos ir 25-tos seređoms. Rašt. prat. ir turtų, J. Prudzičinas.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibūva 3-čiam nedėdieni kožno mėnesio po N 60 Wells Str. S.STANKEVYCIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą šventadienį kiekvieno mėnesio, 3¼ po pietų, pas kuopos sekretorių K.Česuną, 217 Bill Ave., Mc Kees Rocks, Pa.

New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 1-mą ir trečią ponedėli, pusę po 7 vakare, po adresu: 109 East 3-rd st., tarpe Ave A. ir Ave I. Kuopos Sekr. J.J.DANIELIUS.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kožno mėnesio, 3 čią val. po pietų pas drg. Granskį, po nr. 200 Warren st. KOMITETAS.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai dienai mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Mielai visus draugus užviečiam ir prašom atsilvest naujį. Sekr. A.Žukauskas.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėno, pripuolančiame po 15-tos mėnesio dienos nedėdieny, nuo 3 val. po pietų. Organ. D.Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-tos LSPA. kuopos atsibus susirinkimai

kas antrą ir kas ketvirtą nedėdienį mėnesio, 3 val. po pietų, namuose išdėninko, J.Stasevicius, po n. 1112 Magnolia.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesy: po 1-mai ir po 15-tai nedėdieniuos, 2 val. po pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19. Organ. J.J.SMALLIS, 270—274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio, L.N.Kiube.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą seređą kožno mėn., po N 111 Pine st. J.Baturos salėj. Sekretorius K.AKALIS, 105 Bond st.

ADRESAI

Liet. Soc. Part. Am. Centro Komiteto:

- Organizatorius A.Petratis, 397 N. Front str. Grand Rapids, Mich
- Sekretorius susin K. Rutkus, 1418 So. 2-nd st., Philad. Pa.
- Sekret turtų — P.Bukšnaitis, 141 Washington st., New York, N.Y.
- Išdininkas — T.Andzulaitienė, 2135 So. 9-th str., Philadelphia, Pa.
- Knygyis — A.Bernotas, 1418 So. 2-nd str., Philadelphia, Pa.

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, įdėdams už 2c. marķę. Knygnams sutaissau knygas, apdarau ir suregistravojų. Kreipkities visad pas savo draugą mokslaeivį.

Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagorius.
Box 1399 Pittsburg, Pa.

PIGI KURPIŲ KRAUTUVIŲ H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa
Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. Susisizneka lietuviskai. Pigijs prekės.

VIENTAINIS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

JULIUS CALMIN

Visoki skanūs švieži gėrimai: alus, degtinė, vynas, likeriai; puikūs cigarai.

400 Mechanic st., Camden, N.J.

Bell Phone, 868—x E. Phone, 1033—A.

— TEMYKITE! —

Newarko lietuviai, kurie nori nusitraukti fotografijas tegul ateina pas mane. Darbas atliekamas kuopuikiausiai, teip kad kožnas atsilankęs pas mane liks užganėdintas.

J. Pomranz,

120 Springfield ave. NEWARK, N.J. (9)

„Kova“

Išeina kas pėtnyčią. Prenumerata į visas dalis svieto:
metams \$ 2.00
pusmečiui \$ 1.00

Apgarsinimų prekė:
syki colis 50c.; colis per mėnesį, 1.00; colis per metus, 10.00.
Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, reikia adresuot:

„KOVA“

1418 So. 2-nd Str., PHILADELPHIA, PA.

„KOVA“ The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J.O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
Subscription rates:
One year in all parts of the world, 2.00;
Six months " " " " " " 1.00
Advertisement rates on application.

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia, Pa.

Ant Akmenu Railroad Laikrodėlis

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsakomas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnų, kaip geriausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m

Šį laikrodėlį pasiūsiame C.D.O. ant kiekvieno adreso, su į pavilijimu išgaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresu \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lenciuogelį su kompasu dykal.

EXCELSIOR WATCH CO.,
902 Central Bank Bg, Chicago.

Louis Steitz

Agulniai pardavinėja degtinę, vyną,
alų, porterį ir girą.

Agentas ir pirklys WIEDEMANN'O alaus.

1120 PENNSYLVANIA AVE. ALLEGHENY, PA.

Lietuviu Gydytojas

A.L. Graičūnas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., kampas 32-ros gatves, Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit save apgaudinėt visokiems profesoriams, specialistams ir šundaktariams, pas kuriuos tik pinigus sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunate. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A.L. Graičūną, jis duos tau teisingą rodą DYRAI ir pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ligai gydymas trauksis. Dr. A.L. Graičūnas nesuvaldžio nei vieno ligonio ir iš pirmo pamatymo pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne; kurį apsilima išgydyt, išgydo greitai ir už mažą užmokestį.

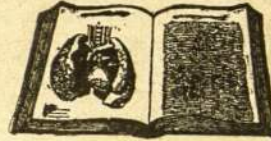
Už suželstus visada užstoja ir kompanijų agentai nenuperka manęs. Suželstiemis prie darbo, karų, geležinkelių ir t.t., suteikia greitą pagalbą ir rodą.

Gydo visokias ligas: vyriškas, moteriškas ir vaikų ligas. Valandos prieš mimos ligonių kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakare.

Telefonas 7399 Yards.

EXTRA!

nauja didele
daktariška

EXTRA!

lietuvišką
KNYGA

VADOVAS IN SVEIKATA.

Trečiu kart atspaudinta ir vėl 50 tukstančiu egzemplioru. Parašyta Profesoriaus Dr. E. C. Collins M. D. trečias atspaudinimas, su daug nauju pridėjimu ir pnuatesniu paaikškinimu, apie visokias ligas ir kaip buti sveiku ir laimingu, — pripildita per: **DIREKTORIŲ Dr. COLLINS MEDICAL INSTITUTO.**

Toj naujoj knygoj — teipat yra daug koleravotu paveikslu, perstatant visas paslaptis subudavojimą žmogaus kuno ir orgaus vidurines sistemas; teipat ir kudiški motinos vidurines nuo minutos prasidėjimo iki užginimo, vienuolika permannose ir augimą viduriose. Toj knygoj yra daug slapybiu atidengimo labai akvyu žiniu, apie lytiską susinesimą; apie ką dar iki šiol nieks taip aiškiai ir atvrai, neatidenge ir nepaaikšino lietuviškai.

Tą Dideji Naujoji knyga „VADOVAS IN SVEIKATA“ nors kastuoja 45 cen. bet kuris atsius 10 cen. stūpoms už prisiuntimo kaštus ir savo adresą, tai ji, bus prisiusta kožnam; kaip vyrams taip moterims, sveikiems ir sergantiems, visiems yra labai naudinga, tą knyga. Kas ją perskaitys (kurie yra didumo per 200 dideliu lapu) ne tik mokes kaip buti sveiku ir laimingu, bet ir daktariškai moksliskai apsišvies. Tie ką jau dabar serga o nori buti sveikais, bet be geru Daktaru ir vaistu negali but išgyditi, — tai Dr. E. C. Collins Medical Institute, apart paties Profesoriaus yra daktarai Specialistai ant kožnos ligos ir geriausi išrasti vaistai Instituta Laboratorijoi; su kuriais nieks negali susilygint ir aprašant ligą per gromatą arba atėjus in Ofisa, kokio vardo liga nebutu, tampa be apsirikimo išgyditi, jeigu liga yra dar išgydoma, kaip vyrai taip ir moteris. Atėjus in Ofisa arba rašant tik lietuviškai geriause išreikšt savo jausmus ir nesveikuma. — Vaistus išsiunčia per Expressa, in visas dalis Amerikos Suvienytu Valstiju, Canada, Mexico, Europa ir kitas dalis pasaules. Rašant adresuok:

Dr. E. C. Collins Medical Institute,

140 W. 34th St., (netoli Broadway) New York, N. Y.

Ofiso Adinbs: nuo 10 iš ryto iki 5 po piet, Šventoms dienoms nuo 10 iki 1 po p, ir vakarais: Utarike, Seredo, Ketverge ir Petnyčioj nuo 7 iki 8 adina.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vientaučių lietuvių, kad mės apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku.

DIDŽIAUSIA SAKROVA OVERKOČIŲ VISOKIOSE PREKĖSE

NAUJAUSIOS ŽIEMINĖS MADOS.

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj.

Prosinam vienus metus UŽ DYKAI!

L.Freedman & Son.

VIENA PREKE

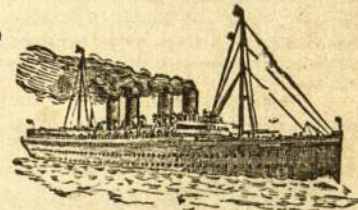
Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku.

Kampas South ir 4-tos.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikjetus į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.